ÚJ SZÉCHENYI TERV

Szalontai Csaba:
Szeged előretölt védvonala.
Hogyan befolyásolták a természetföldrajzi viszonyok Szeged és környékének településtörténetét?

UNIVERSITAS SCIENTIARUM SZEGEDIENSIS · SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0012 projekt

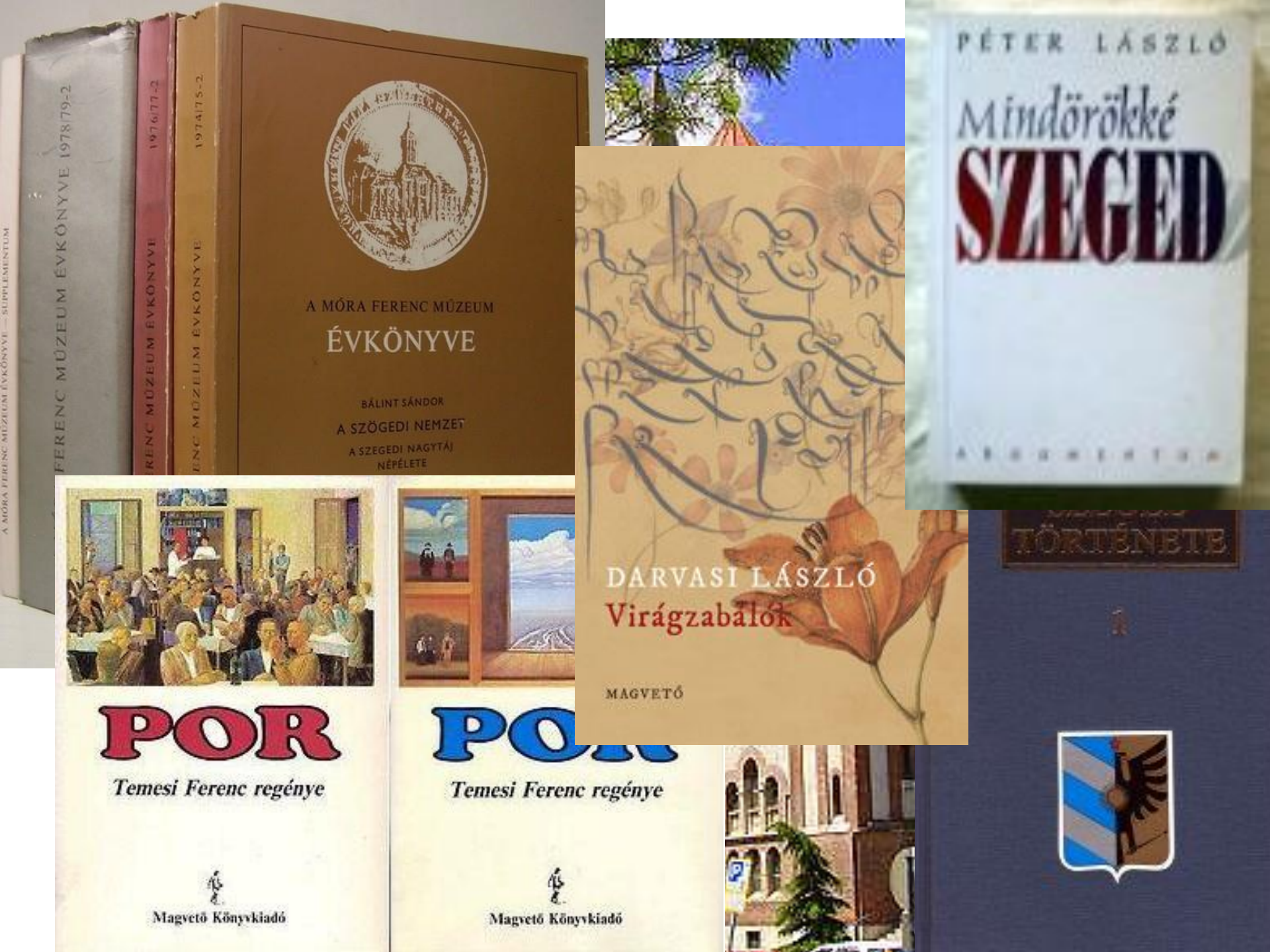
FERENC MÚZEUM ÉVKÖNYVE 1978/79-2
A MÓRA FERENC MÚZEUM ÉVKÖNYVE 1976/77-2
A MÓRA FERENC MÚZEUM ÉVKÖNYVE 1974/75-2
A MÓRA FERENC MÚZEUM
ÉVKÖNYVE
BÁLINT SÁNDOR
A SZÖGEDI NEMZET
A SZEGEDI NAGYTÁJ NÉPÉLETE
PÉTER LÁSZLÓ
Mindörökké
SZEGED
DARVASI LÁSZLÓ
Virágzabálok
MAGVETŐ
TÖRTÉNETE
POR
Temesi Ferenc regénye
Magvető Könyvkiadó
POR
Temesi Ferenc regénye
Magvető Könyvkiadó

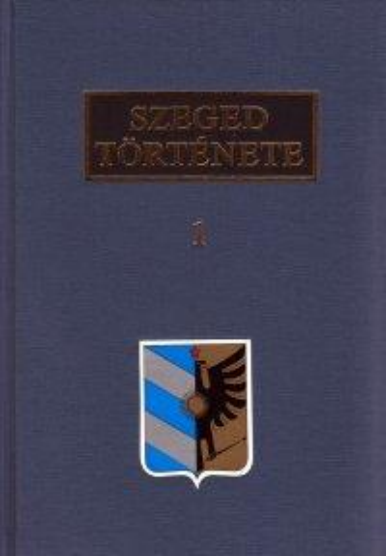
SZEGED
TÖRTÉNETE

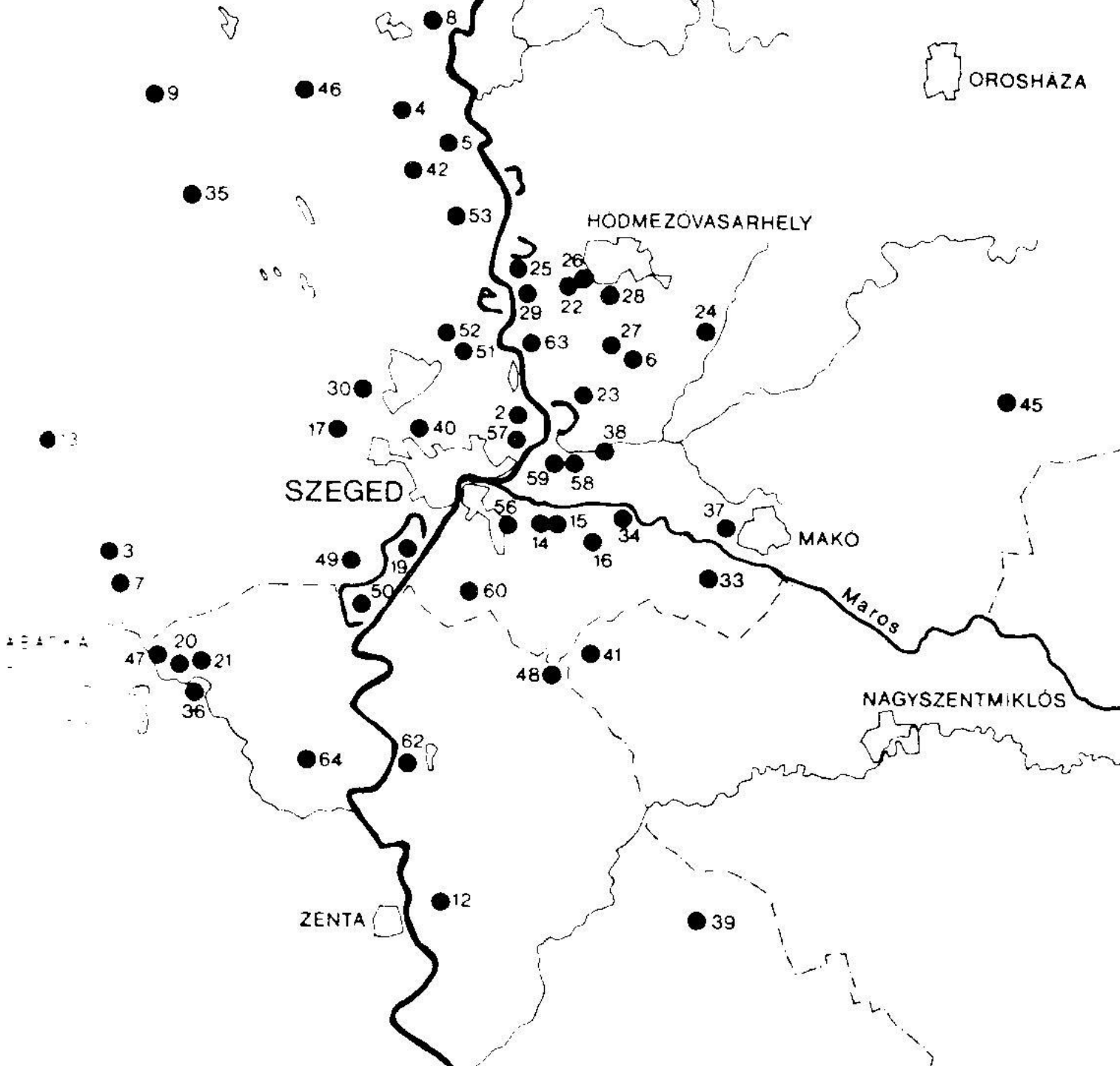
OROSHÁZA
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY
SZEGED
MAKÓ
Maros
NAGYSZENTMIKLÓS
ZENTA

SÁNDORFALVA
SZATYMAZ
ALGYŐ
KISKUNDOROZSMA
TÁPÉ
Tisza
S Z E G E D
SZENTMIHÁLYTELEK
DESZK
SZŐREG
GYÁLARÉT
ÚJSZENTIVÁN
RÖSZKE
TISZASZIGET
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
14
15

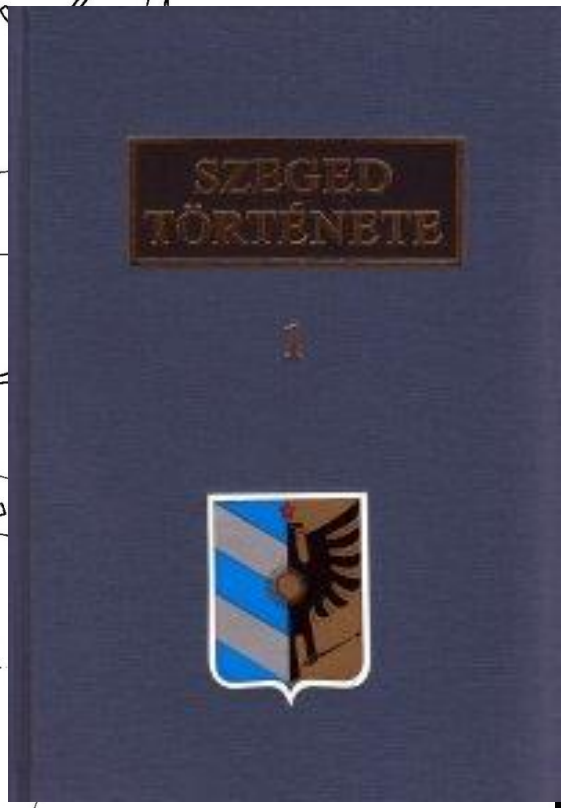
SZEGED
TÖRTÉNETE
1

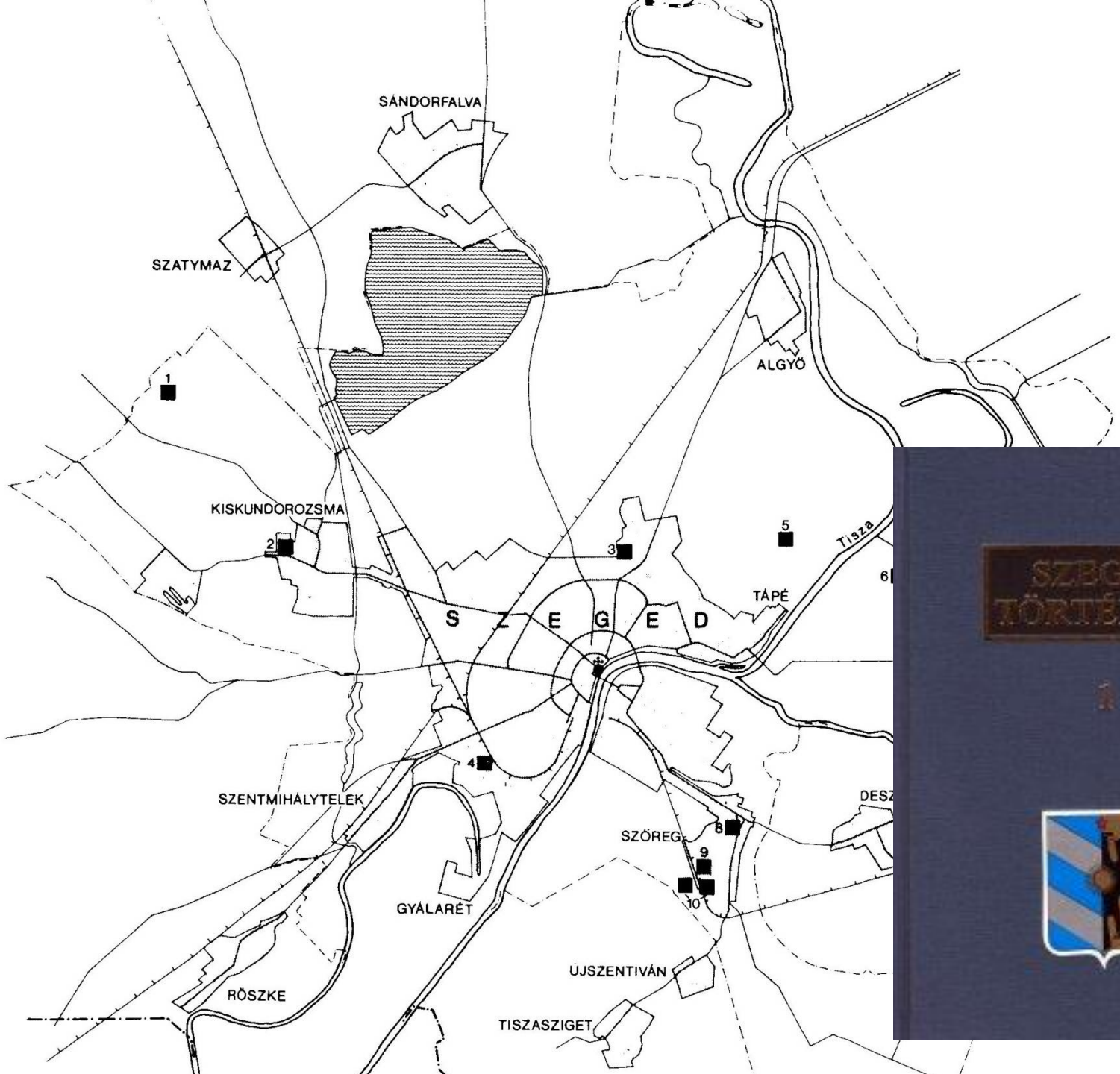
SÁNDORFALVA
SZATYMAZ
ALGYŐ
KISKUNDOROZSMA
Tisza
TÁPÉ
S Z E G E D
SZENTMIHÁLYTELEK
SZÖREG
GYÁLARÉT
ÚJSZENTIVÁN
RÖSZKE
TISZASZIGET
1
2
3
4
5
6
8
9
10

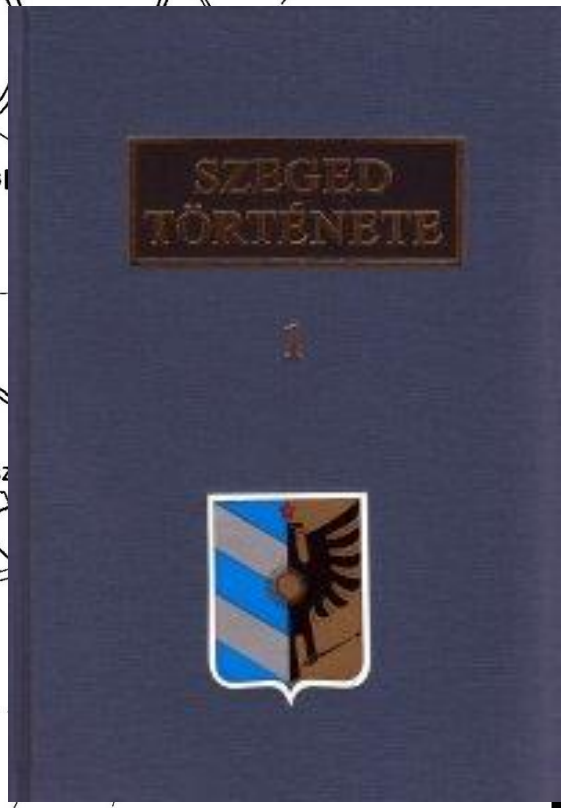
SZEGED
TÖRTÉNETE
1

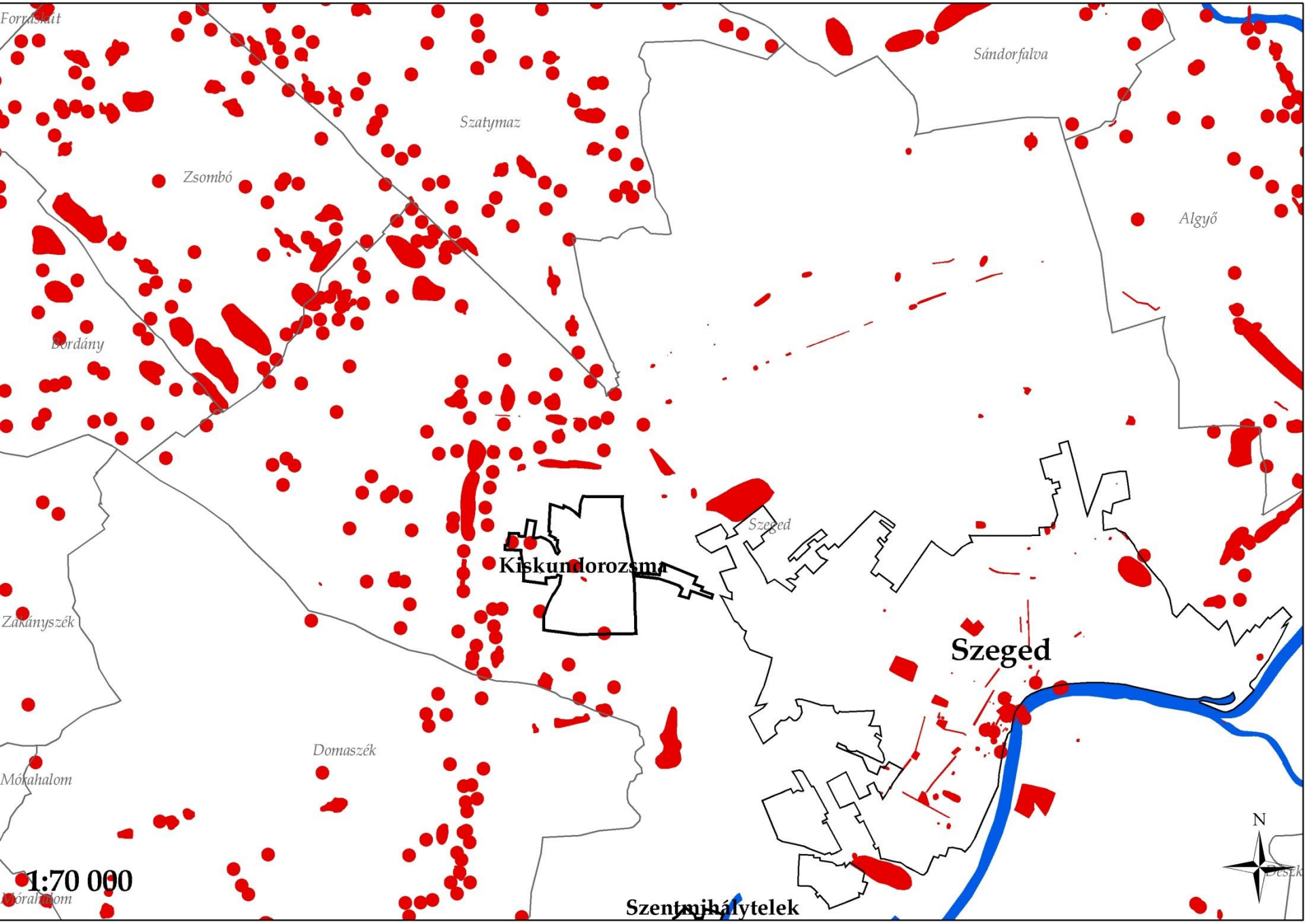
Forráskút
Sándorfalva
Szatymaz
Zsombó
Algyő
Bordány
Szeged
Kiskundorozsma
Szeged
Zákányszék
Domaszék
Mórahalom
1:70 000
Szentmihálytelek
N

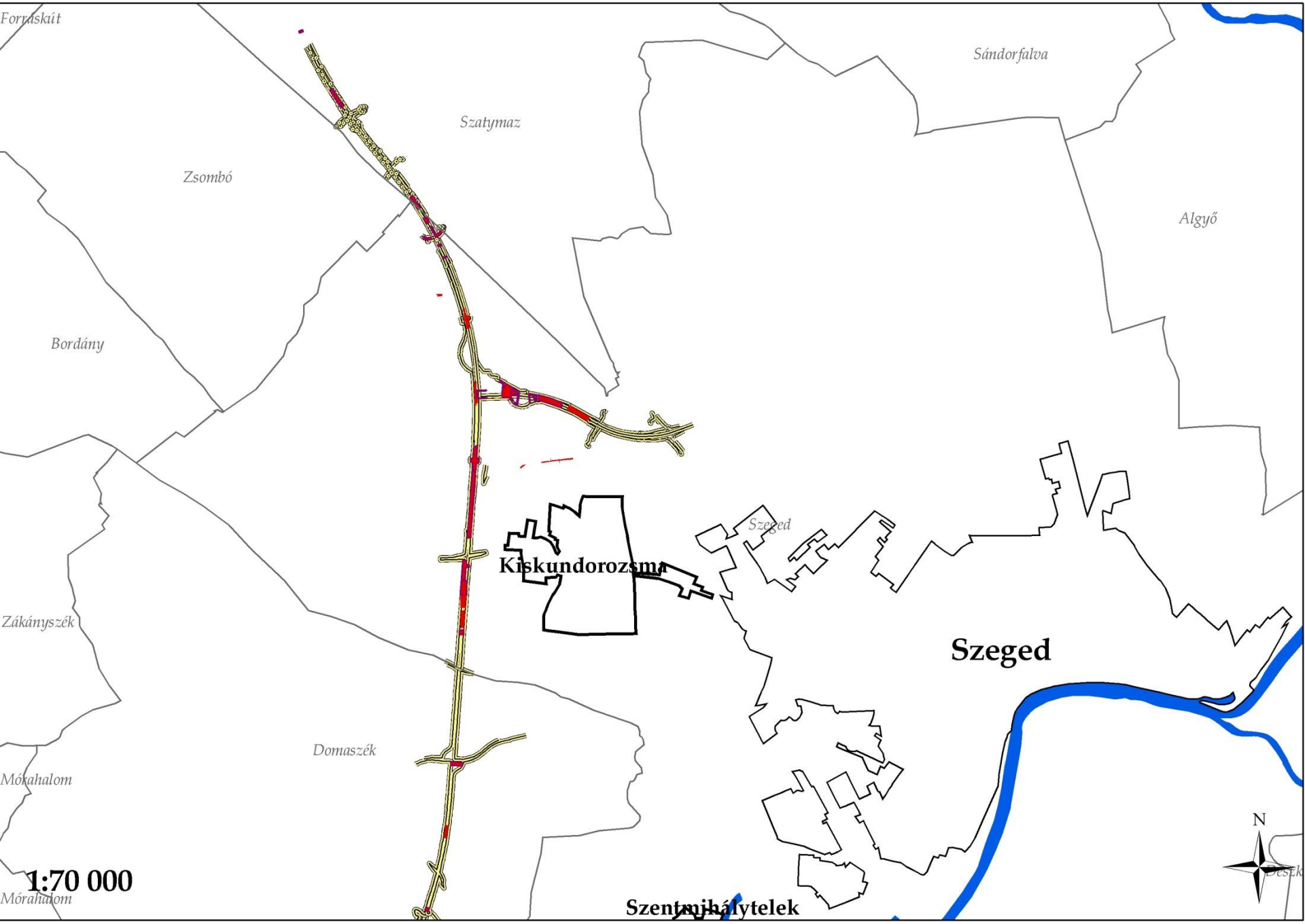
Forráskút
Sándorfalva
Szatymaz
Zsombó
Algyő
Bordány
Szeged
Kiskundorozsma
Zákányszék
Szeged
Domaszék
Mórahalom
1:70 000
Mórahalom
Szentmihálytelek
N

Az M5 autópálya nyomvonalának hossza Csongrád megyében:

49,080 km.

Ez 70 méteres kisajátítással számolva kb.

3.435.600 m²

A Móra Ferenc Múzeum 1993-2005 között

717.474 m² -t

tárt fel a nyomvonal területéből ez kb.

10,24 km-t

tesz ki a nyomvonalon

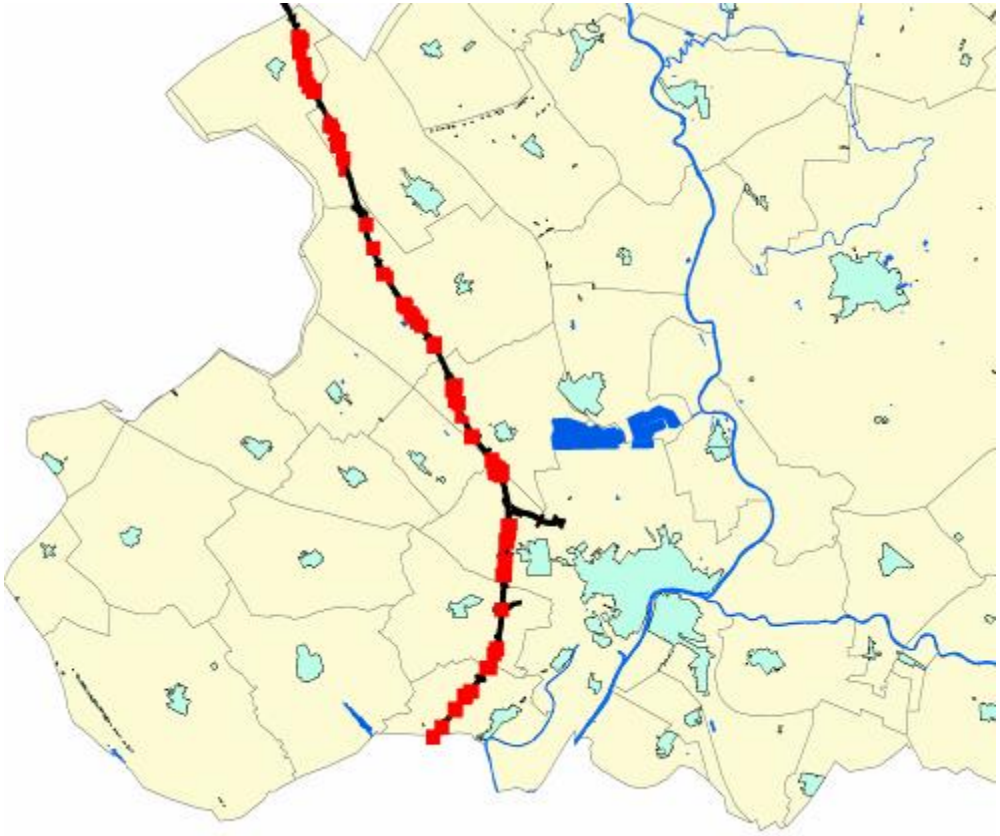

Azaz a teljes Csongrád megyei nyomvonal

20,86%-án

régészeti lelőhely volt,

vagyis minden

5. km-en

lelőhely található!

Az M5 autópálya menti településeken 1993-2004-ben feltárt területek eloszlása községenként

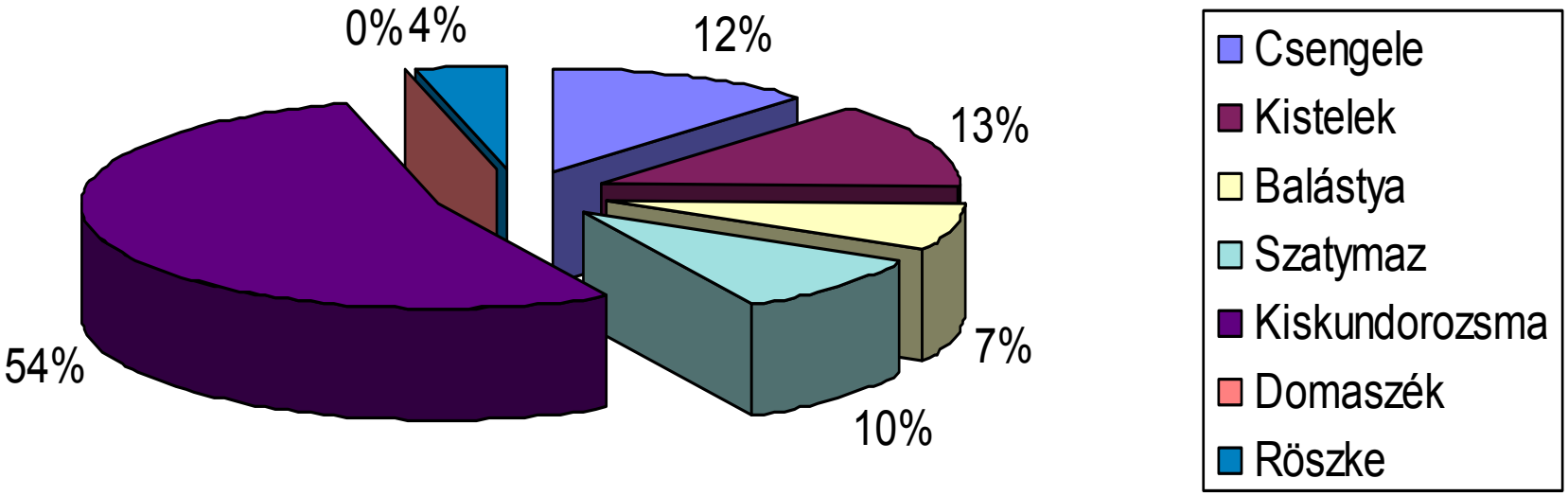

Az M5 autópálya hossza Kiskundorozsma határában: 156+500 km-től a 163+990 km között fut a pálya, azaz 7490 méter hosszú szakasz esik ide.

+

a 430 jelű út 3300 m hosszú szakasza

Összesen: 10.790 méter

Ezen a nyomvonalszakaszon összesen

6310 méter

hosszú szakaszt tárt fel a Múzeum, összesen 413.011 m^2 nagyságú felületen

Azaz a dorozsmai nyomvonal 58,48%-a régészeti lelőhelyen fut keresztül! Vagyis azt is mondhatjuk, hogy ahol összefüggő vízfolyás volt egykor, ott 54,48%-os fedettséggel számíthatunk.

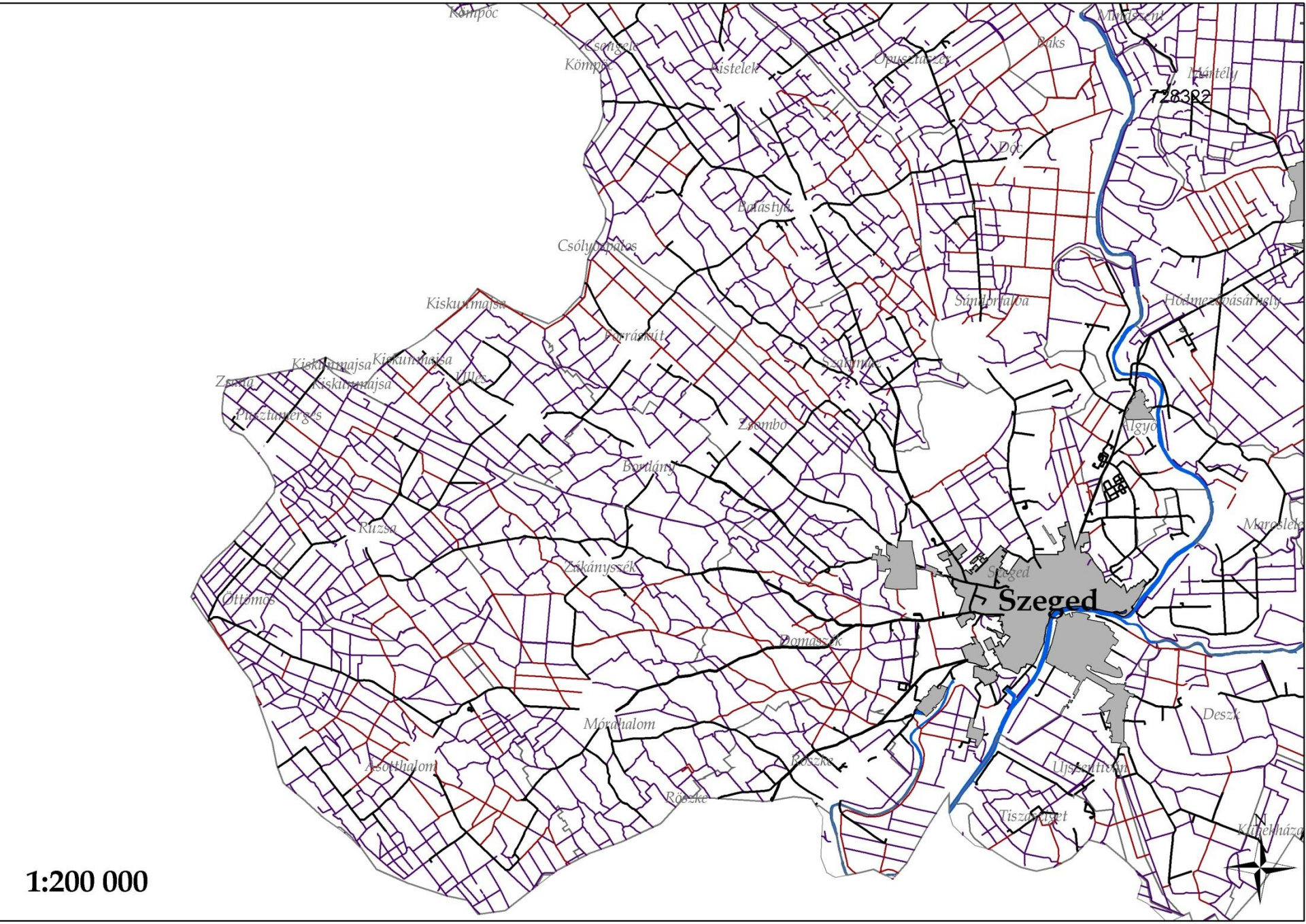
Kömpöc
Kistelek
Opusztaszer
Baks
Mártély
728382
Dó
Balástya
Csólyospálos
Kiskundorozsma
Sándorfalva
Hódmezővásárhely
Forráskút
Kiskundorozsma
Kiskundorozsma
Kiskundorozsma
Szatymaz
Zsombó
Algyő
Pusztamérges
Bordány
Röszke
Makó
Szeged
Szeged
Ópusztaszer
Domaszék
Deszk
Mórahalom
Röszke
Röszke
Ásotthalom
Ujszentiván
Tiszaugari
Kistelekhá

1:200 000

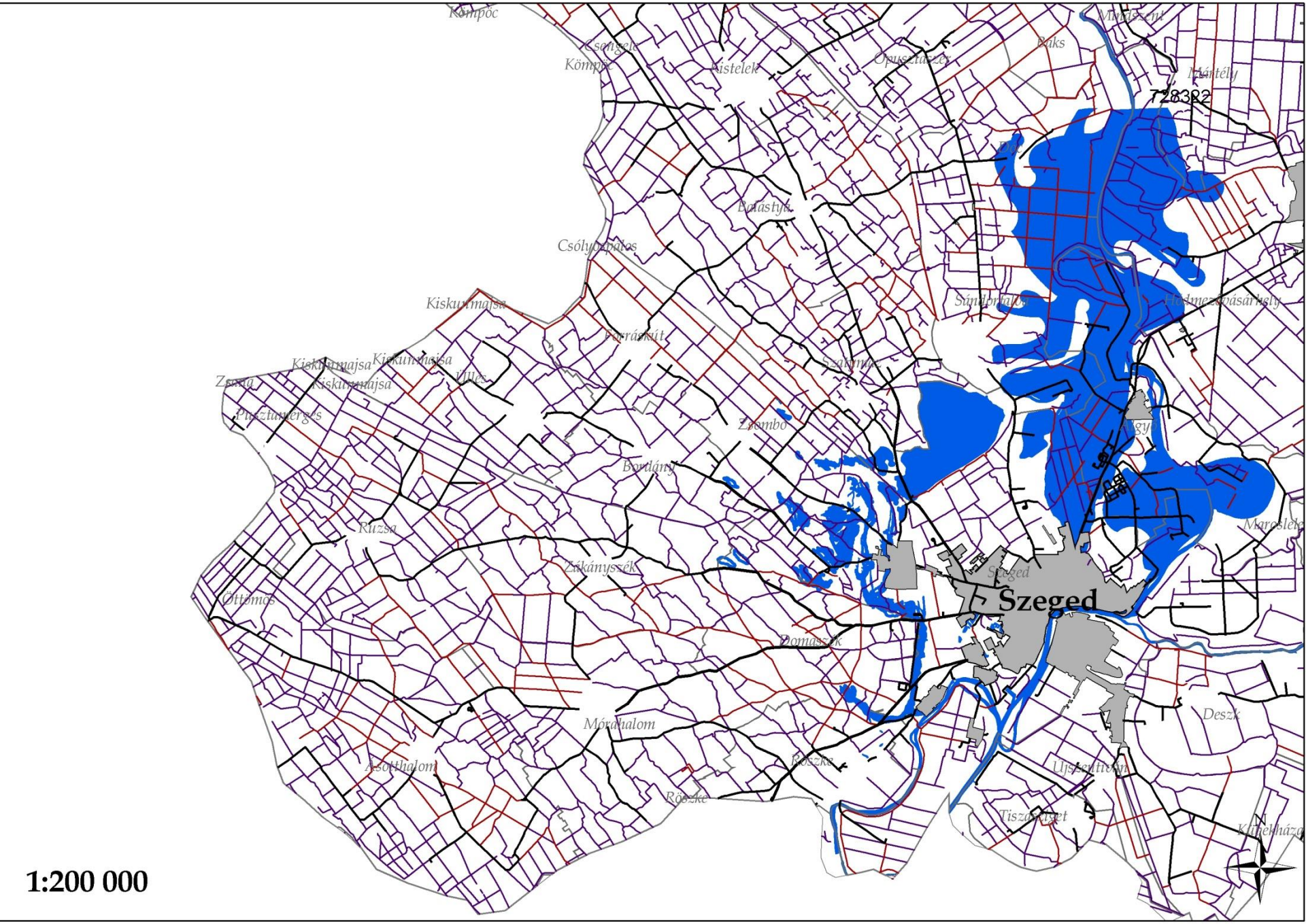
Kömpöc
Kömpöc
Kistelek
Opusztaszer
Baks
Mindszent
Mártély
728382
Balástya
Csólyospálos
Kiskundorozsma
Sándorfalva
Fehérmezőpásztorhely
Forráskút
Kiskundorozsma
Kiskundorozsma
Kiskundorozsma
Zsadány
Pusztamérges
Szatymaz
Röszke
Bordány
Rúzsa
Makó
Szeged
Szeged
Ottomos
Domaszék
Mórahalom
Röszke
Röszke
Deszk
Ujszentiván
Tiszaörvény
Kübekháza
1:200 000

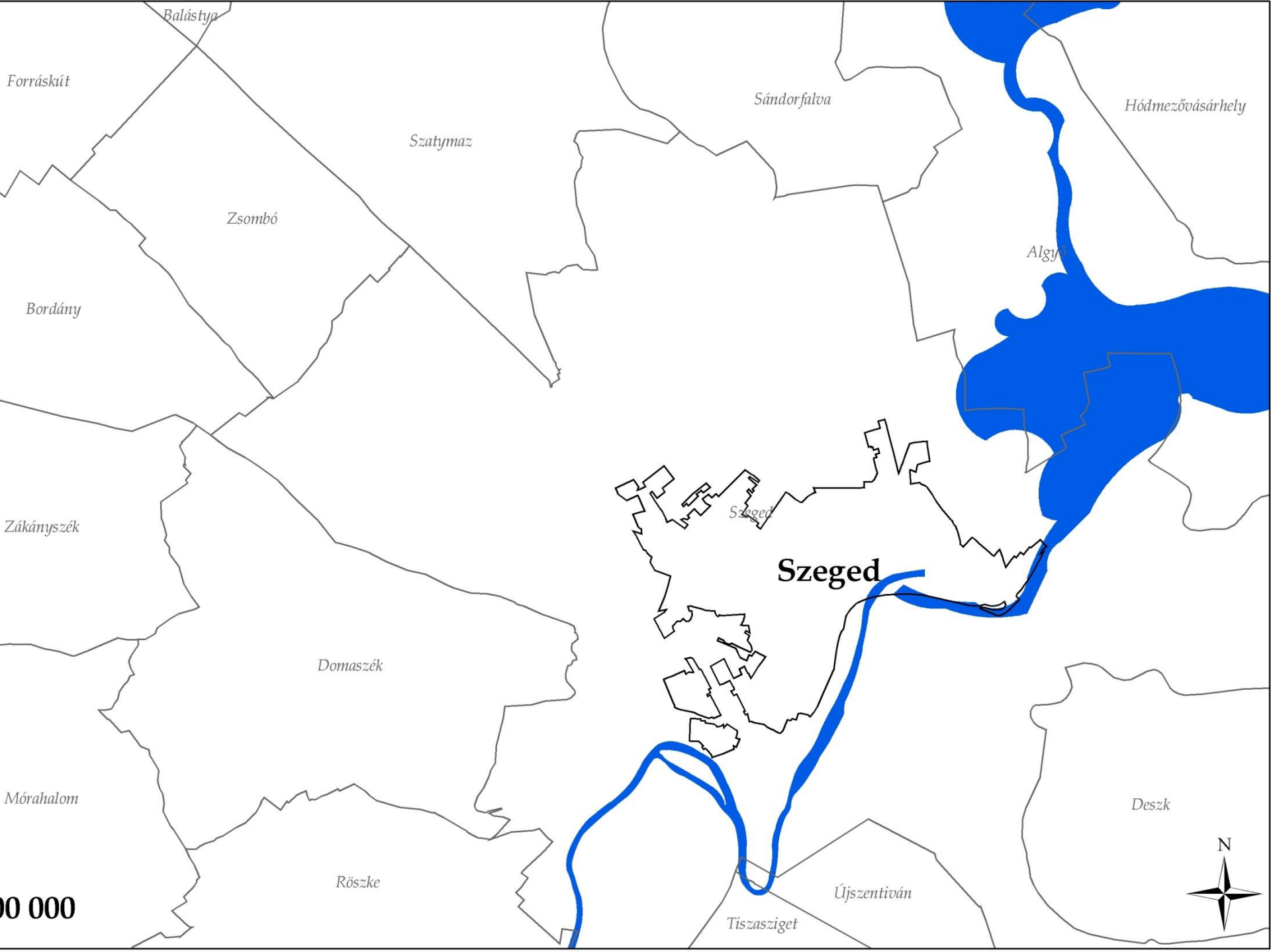
Balástya
Forráskút
Szatymaz
Sándorfalva
Hódmezővásárhely
Zsombó
Algyő
Bordány
Szeged
Szeged
Zákányszék
Domaszék
Mórahalom
Deszk
Röszke
Újszentiván
Tiszasziget
N
00 000

Balástya
Forráskút
Szatymaz
Sándorfalva
Hódmezővásárhely
Zsombó
Algyő
Bordány
Szeged
Szeged
Zákányszék
Domaszék
Mórahalom
Deszk
Röszke
Újszentiván
Tiszasziget
N
00 000

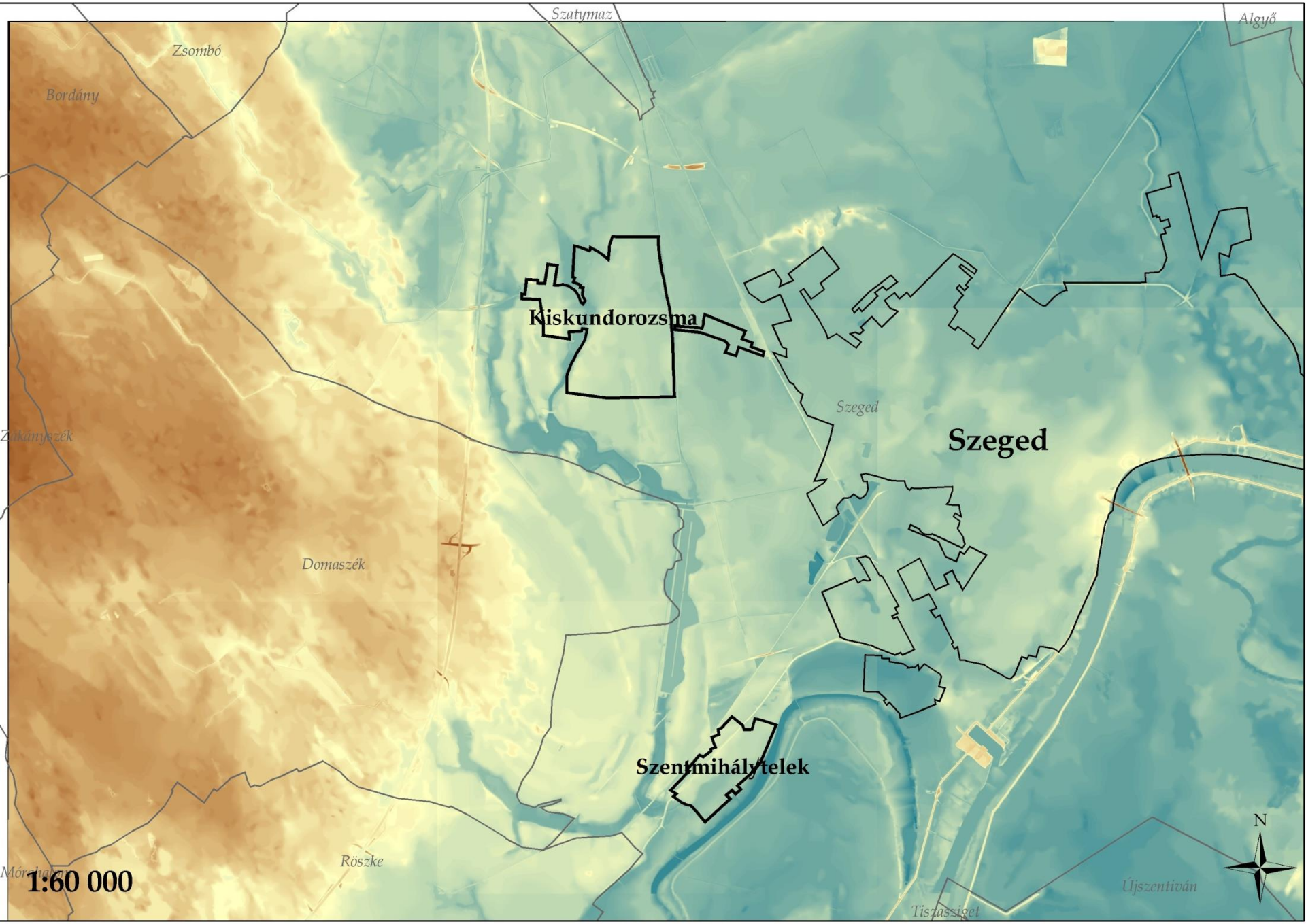
Szatymaz
Algyő
Zsombó
Bordány
Kiskundorozsma
Szeged
Szeged
Zákányszék
Domaszék
Szentmihálytelek
Röszke
Móraháromfa
Üllszentiván
Tiszasziget
N
1:60 000

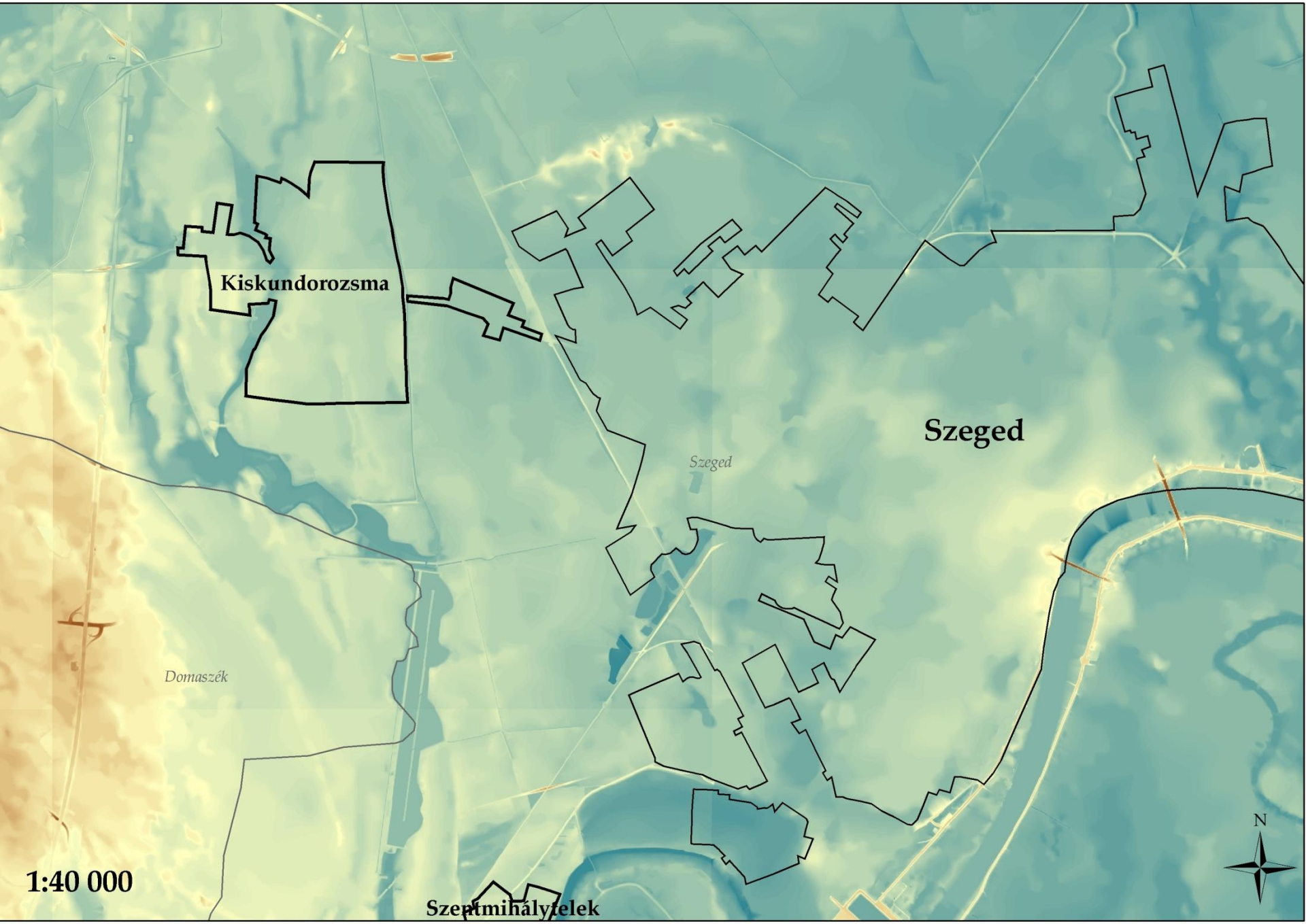
Kiskundorozsma
Szeged
Szeged
Domaszék
Szentmihálytelek
1:40 000
N

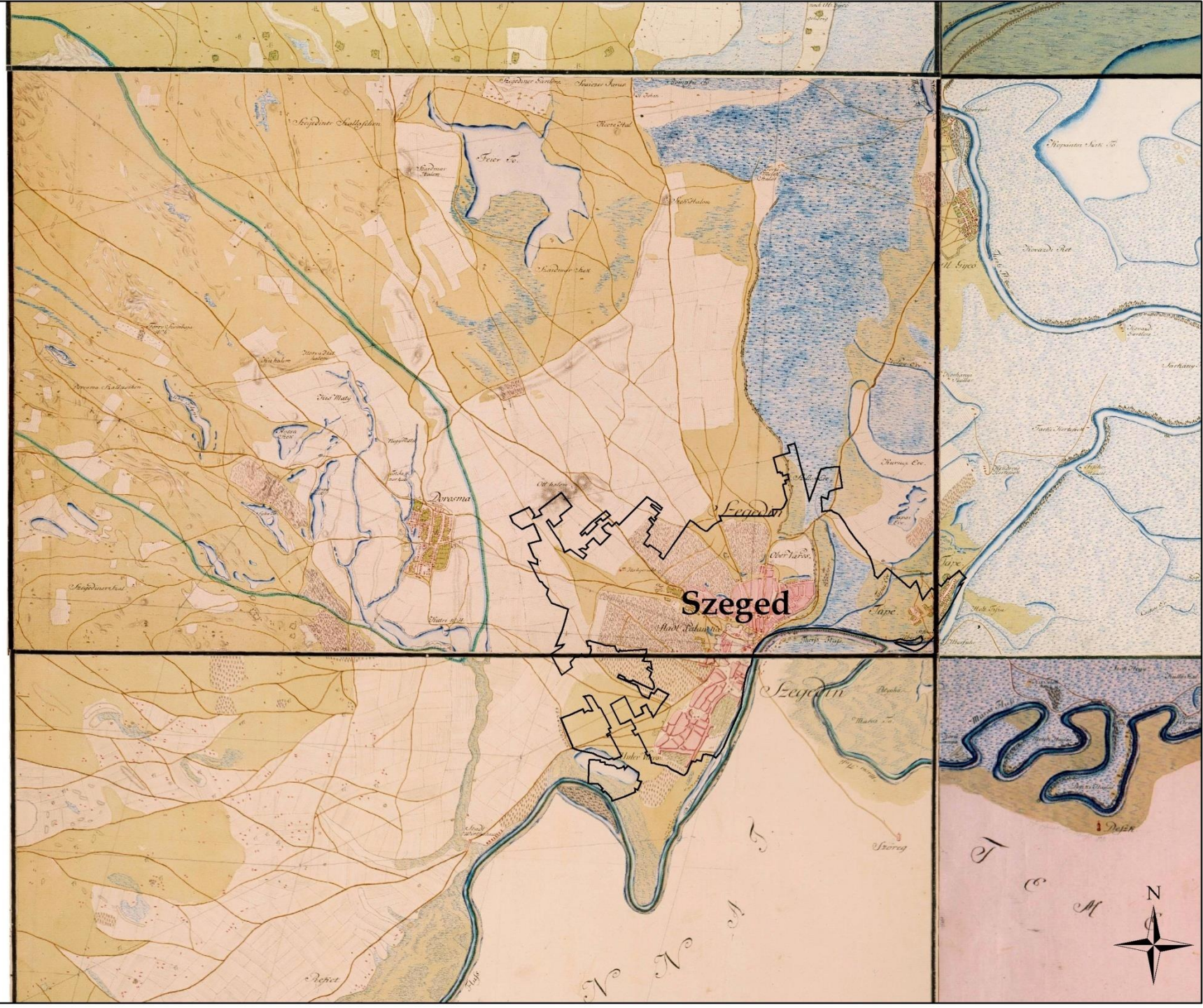

00 000

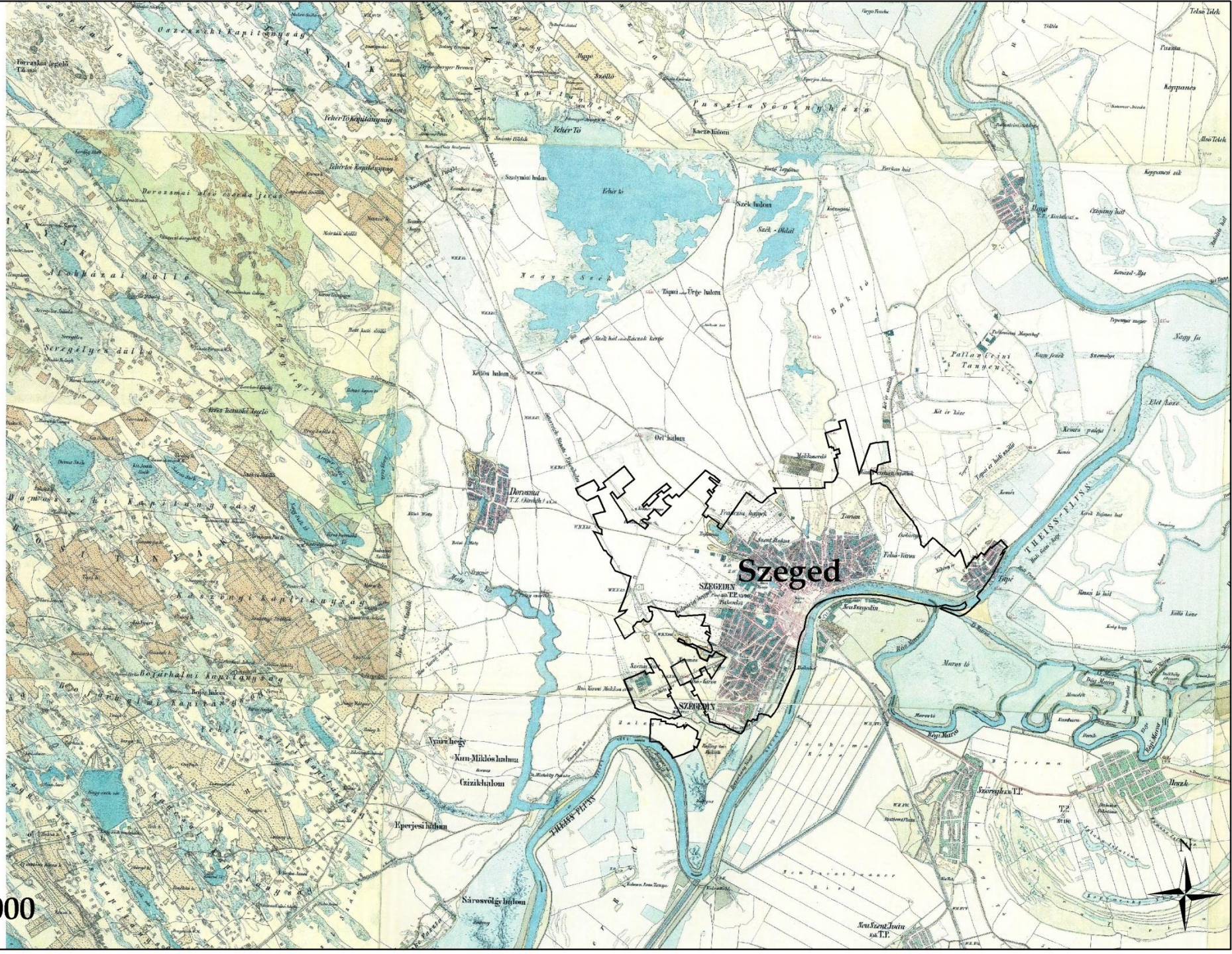
Szeged
SZEGEDIN
Dorozsma
Tarján
Fehér tó
Maros tó
THEISS-FLUSS
Kun-Miklóshalma
Czizikehalom
Epcrjesi halom
Sárosvölgy halom
Szőlő
Puszta Sövényházá
Kaczehalom
Szélymiai halom
Szőlő halom
Szőlő-Oldal
Nagy-Szék
Bak tó
Pallanczini Tanyái
Nagy fa
Kettős halom
Ori halom
Melkamerdő
Franczia hajnok
Szent Balázs
Felső-Tanya
Kis ér Köze
Kemes
Kemes palánta
Nagy fatek
Szomszéd
Kettős Sziget
Kettős Köze
Régi Maros
Szőreghy T.P.
Deszk
Neu Szeg. Josefin
Neu Szeged
Forráskút legelő
Fehér Tó Kapitányság
Fehér-tói Kapitányság
Dorozsmai alsó csárda járás
Alsóházai dűlő
Szergényes dűlő
Kiss Komoki legelő
Dorozsmai Kapitányság
Szőreghy Kapitányság
Bojtárhalmi Kapitányság
Fehér-tói Kapitányság
Kettős Sziget
Kettős Köze
Telsö Teleh
Alsó Teleh
Puszta
Koppanes
Koppanesi aik
Czigány halt
Kötöszél-Alja
Nagy fa
Elet Köze
Kettős Köze
Régi Maros
Deszk
N

00 000

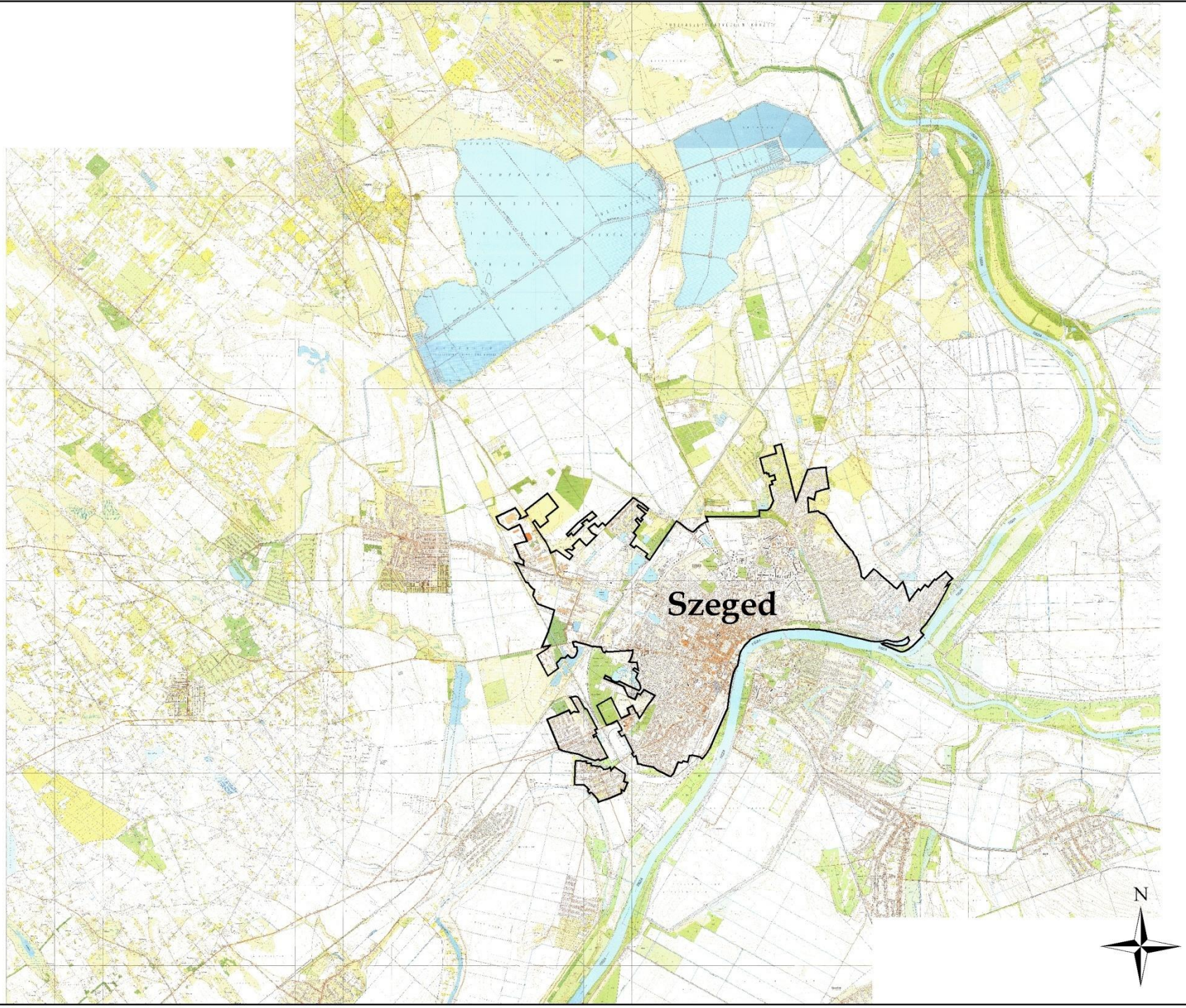

00 000

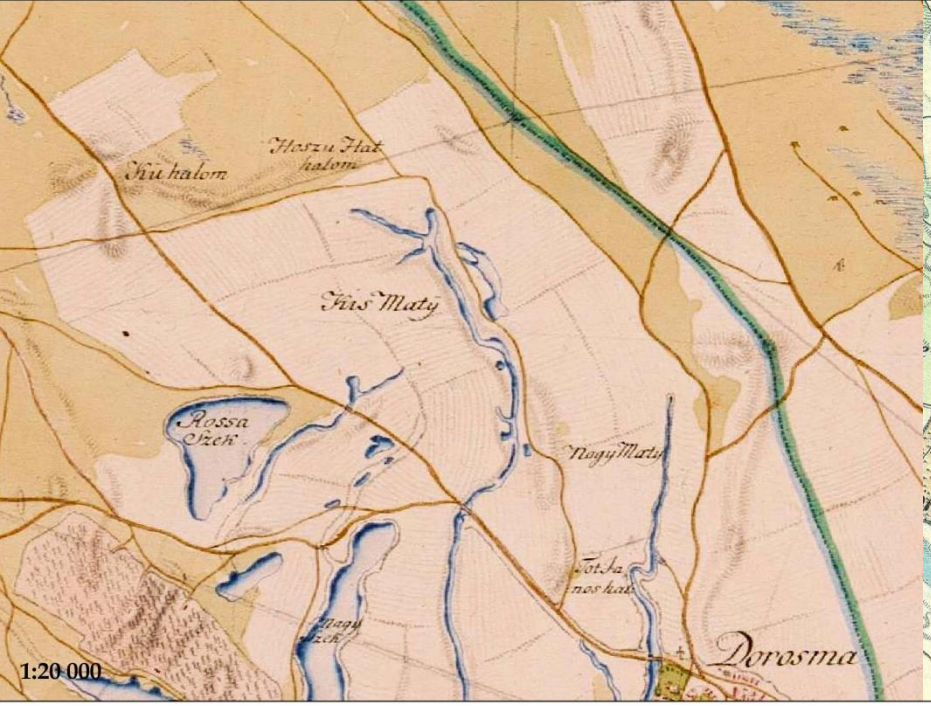

1:20 000

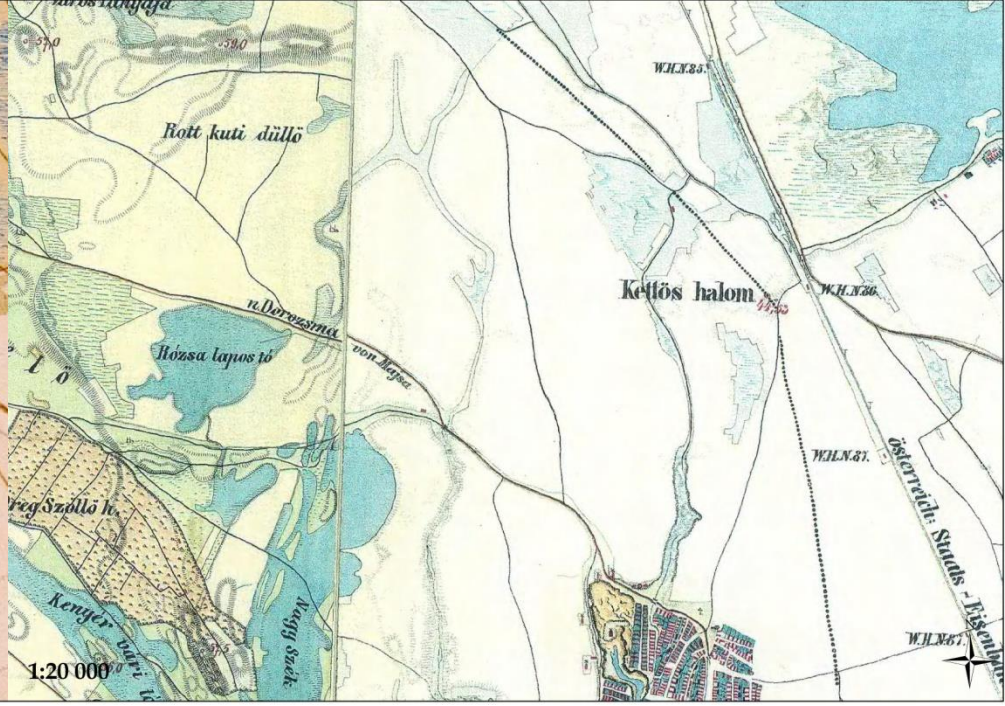

1:20 000

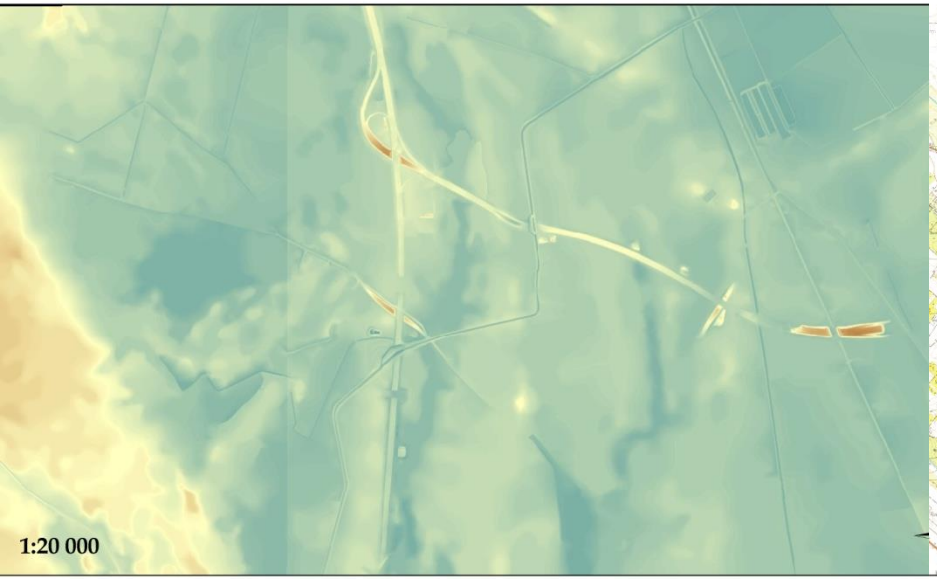

1:20 000

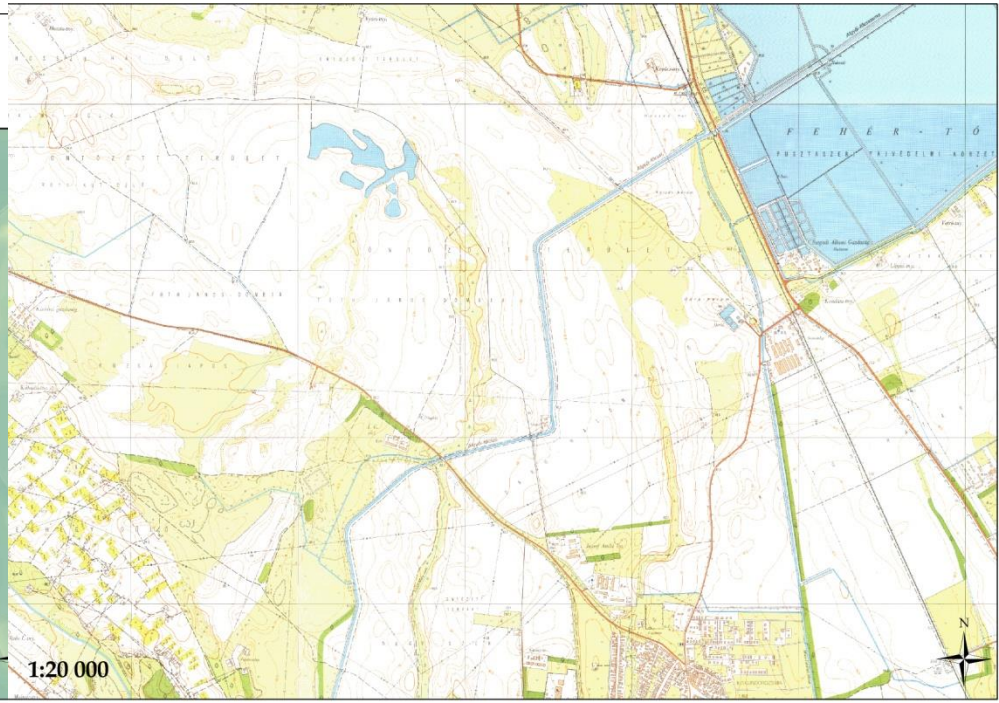

1:20 000

1:20 000
1:20 000
N

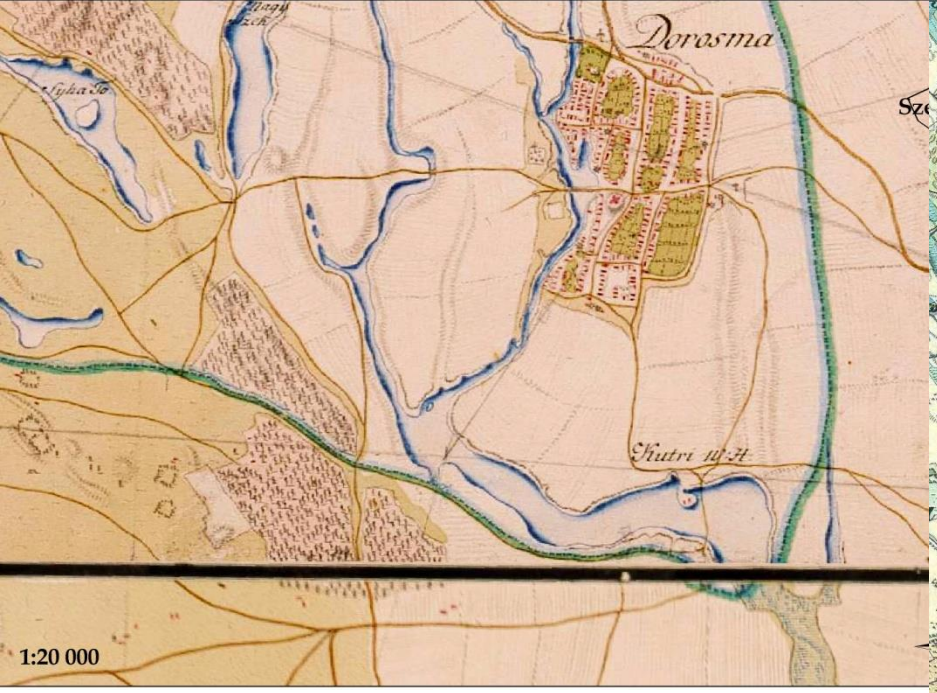
Dorosma
Szeg
1:20 000

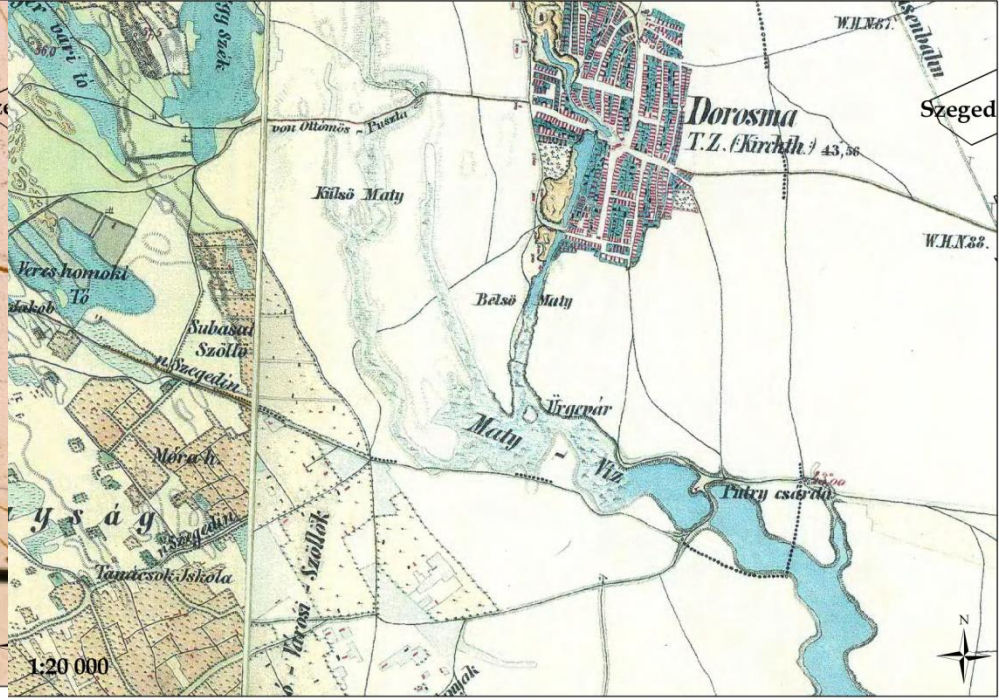
Dorosma
T.Z. (Kirchth.) 43,56
Szeged
Külsö Maty
Belsö Maty
Veres homoki Tö
Subasai Szöllö
Szegedin
Méra h.
Tanácsok Iskola
Maty - Viz
Pintry csárda
1:20 000

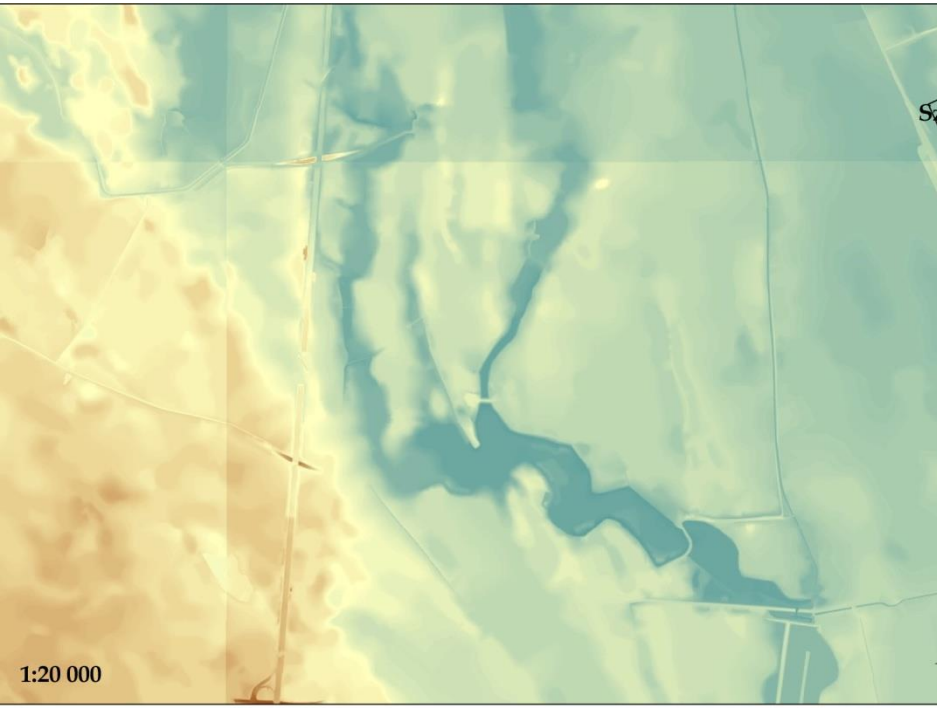
Sz
1:20 000

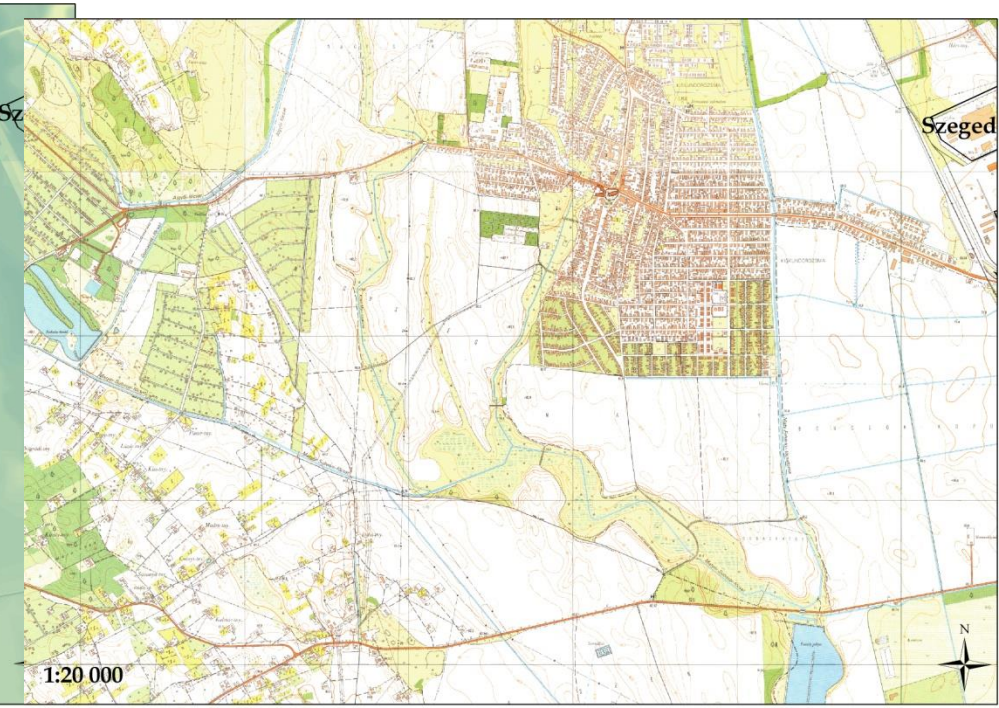
Szeged
1:20 000

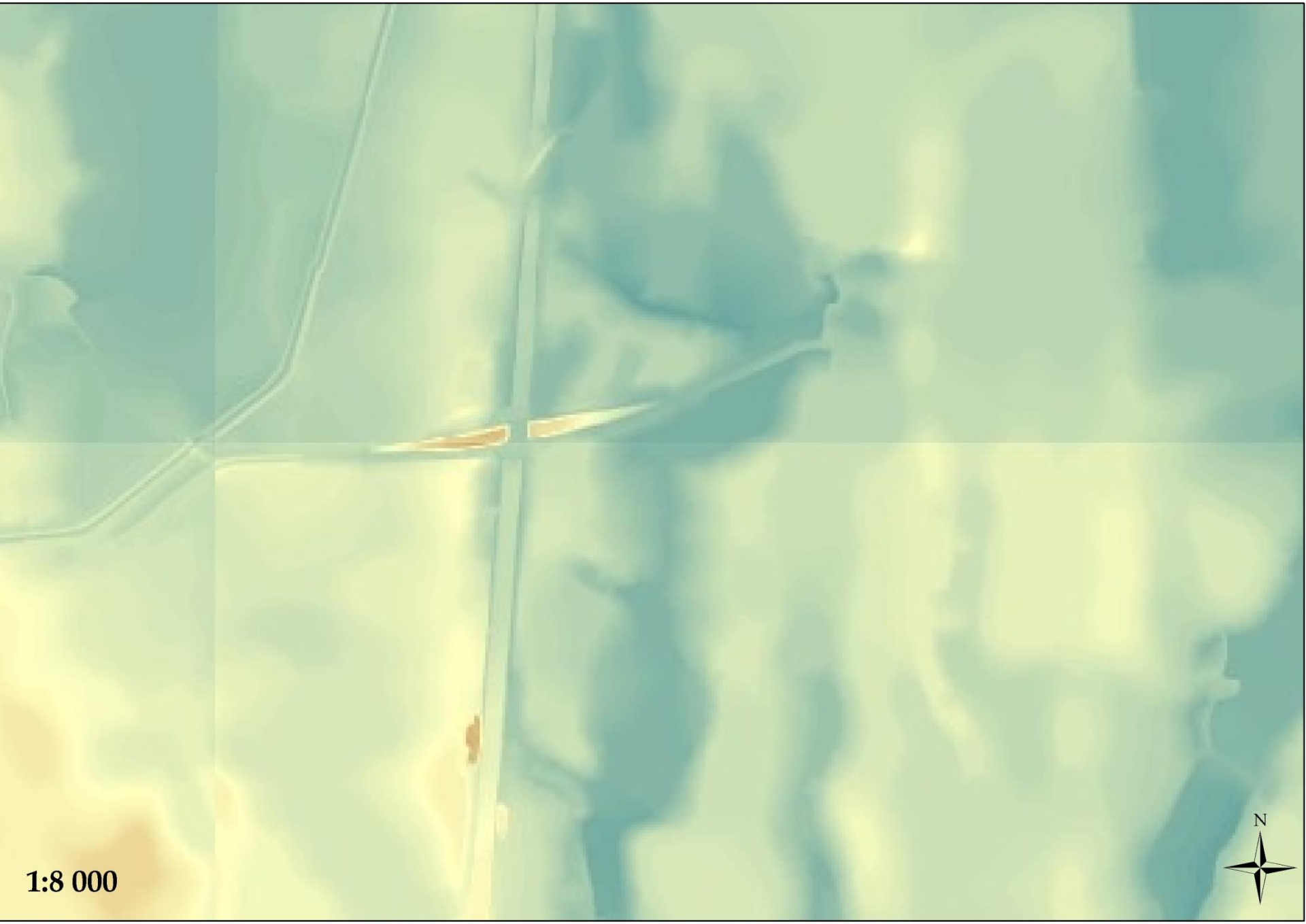
1:8 000
N

Dorosma
1:20 000
1:20 000

1:20 000

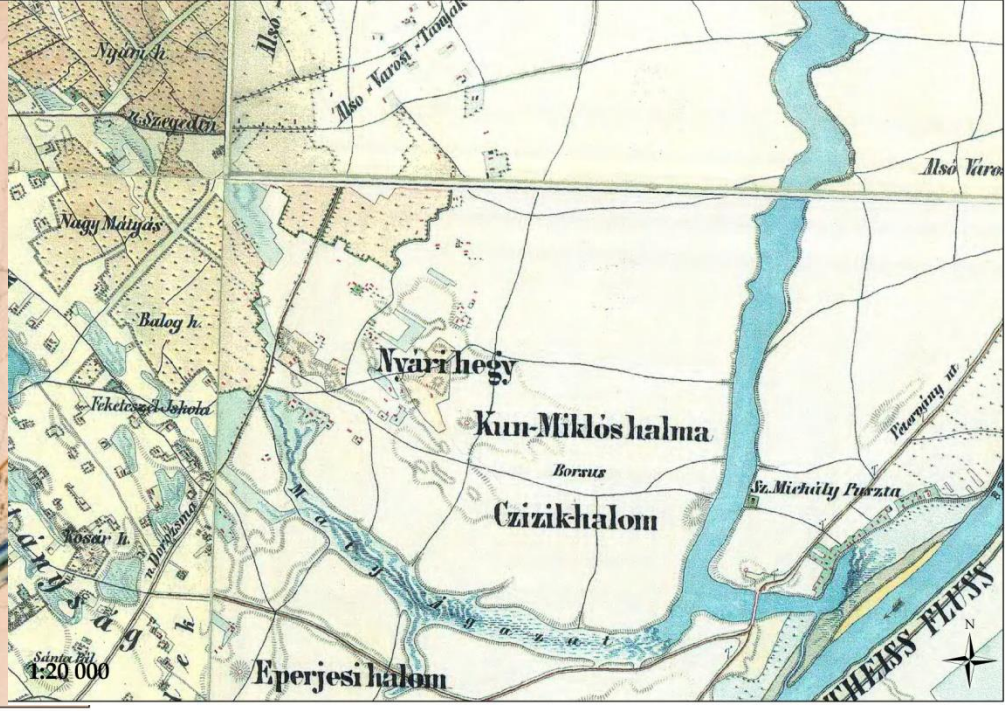
Nagy Mátyás
Balog h.
Nyári hegy
Kun-Miklós halma
Borsus
Czizikhalom
Eperjesi halom
Sz. Mihály Puszta
1:20 000

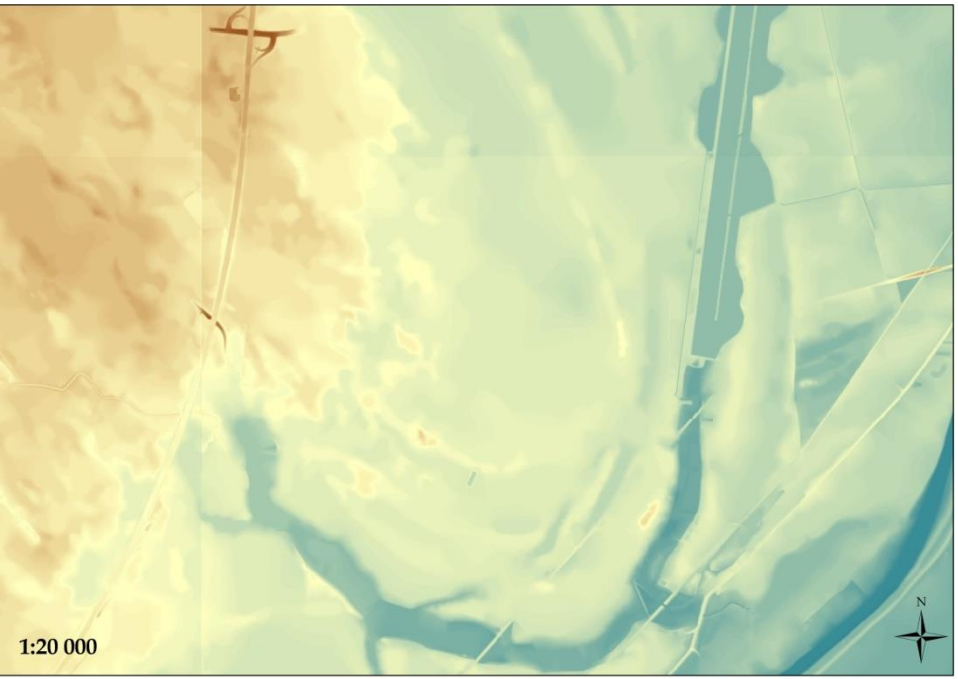
1:20 000

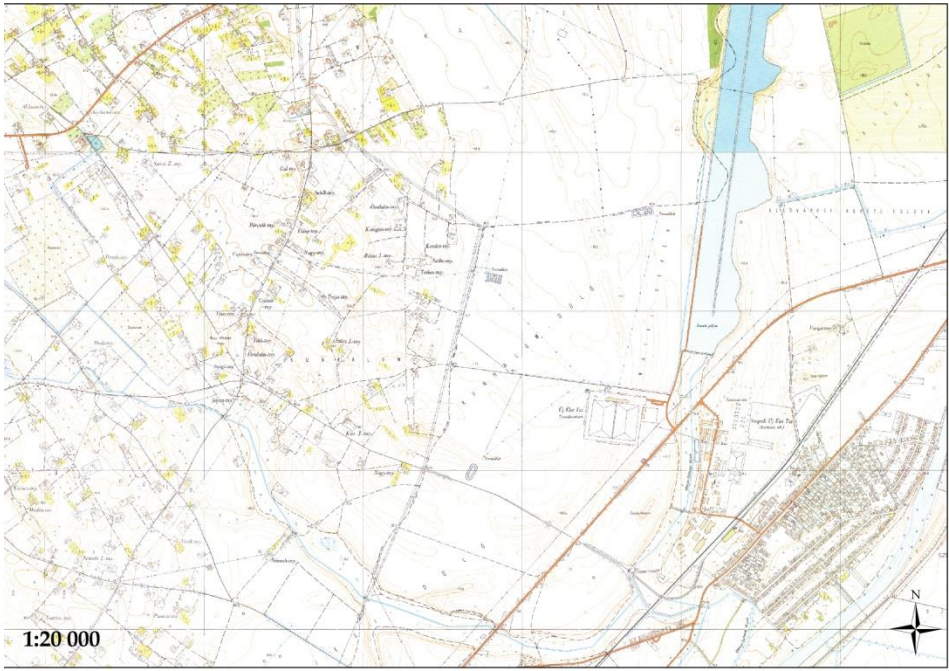
1:20 000

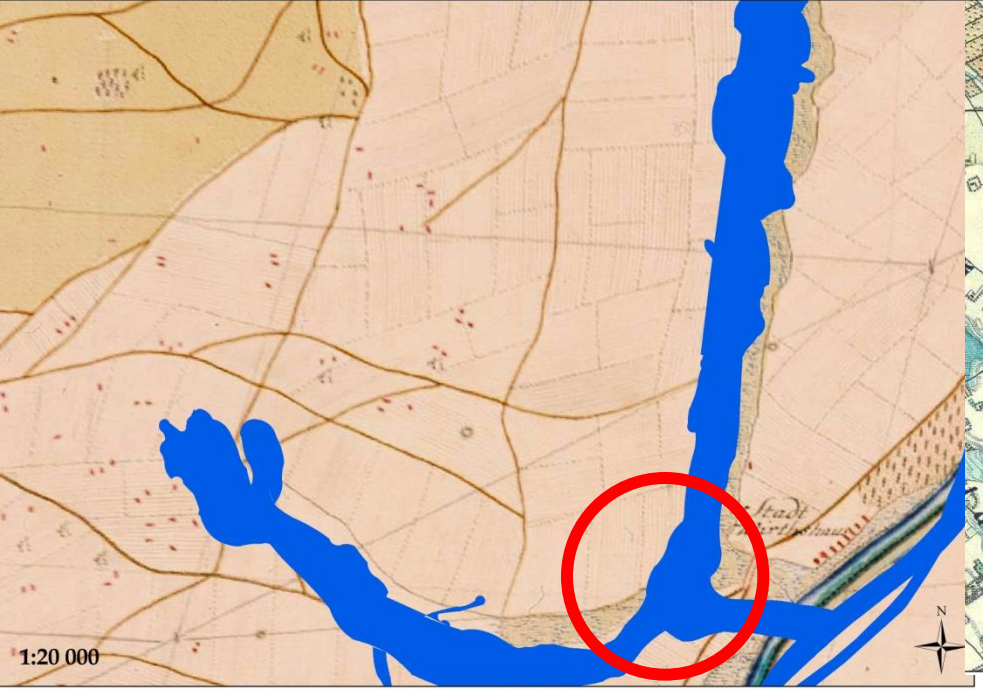
1:20 000
N

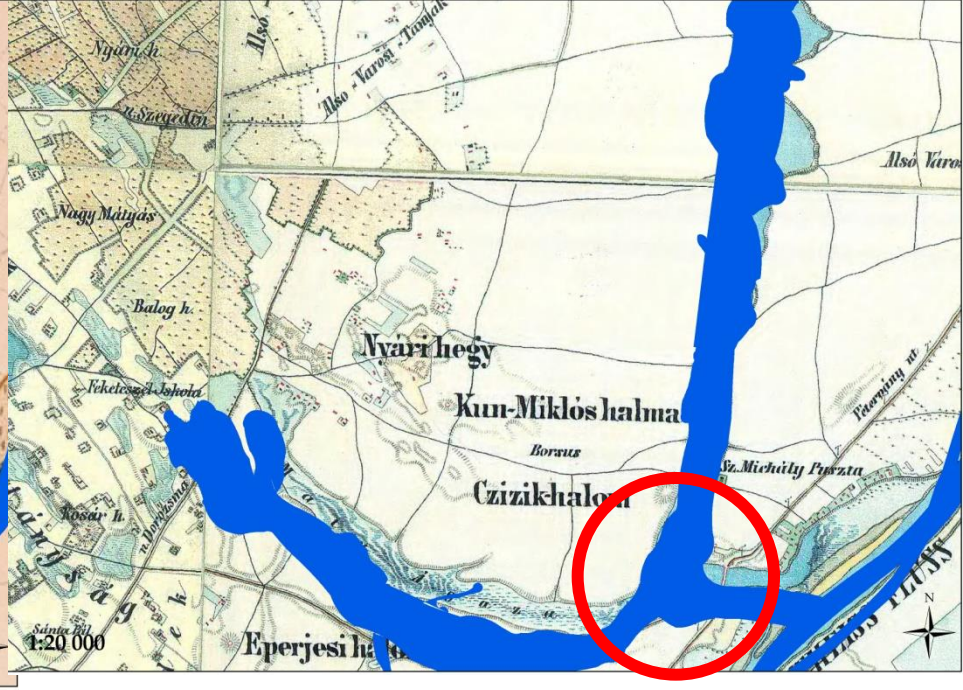
Nyári h.
Nagy Mátyás
Balog h.
Nyári hegy
Kun-Miklós halma
Borsuz
Czizikhalom
Kosár h.
1:20 000
N

1:20 000

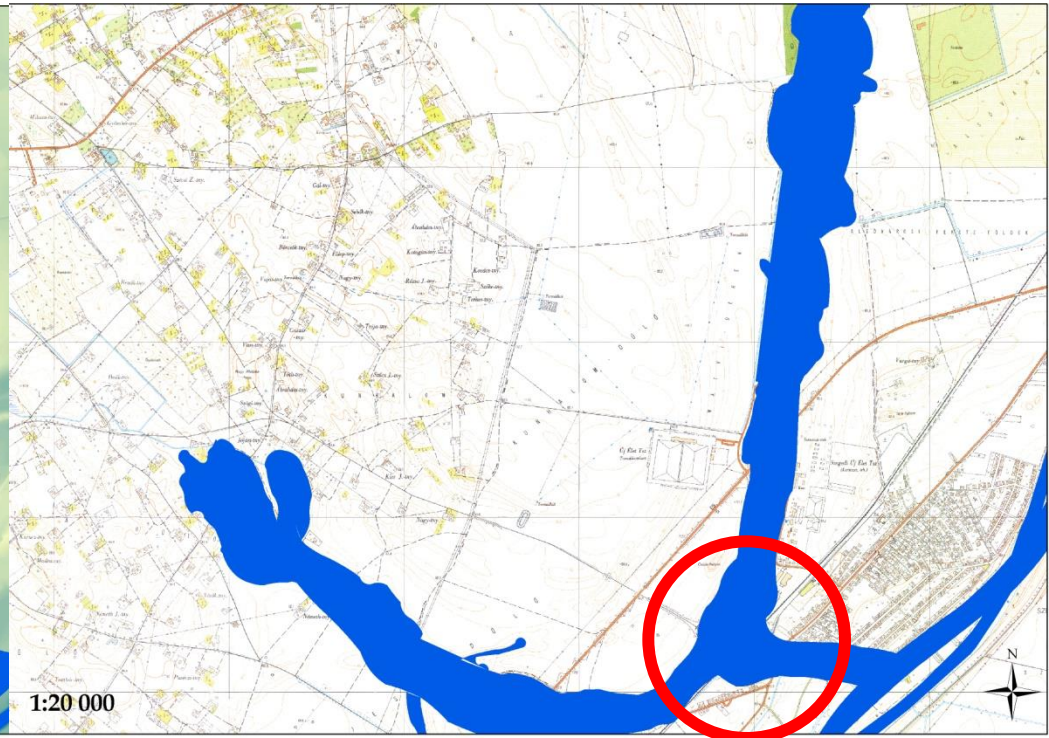
1:20 000
N

Stadt
Wirthshaus

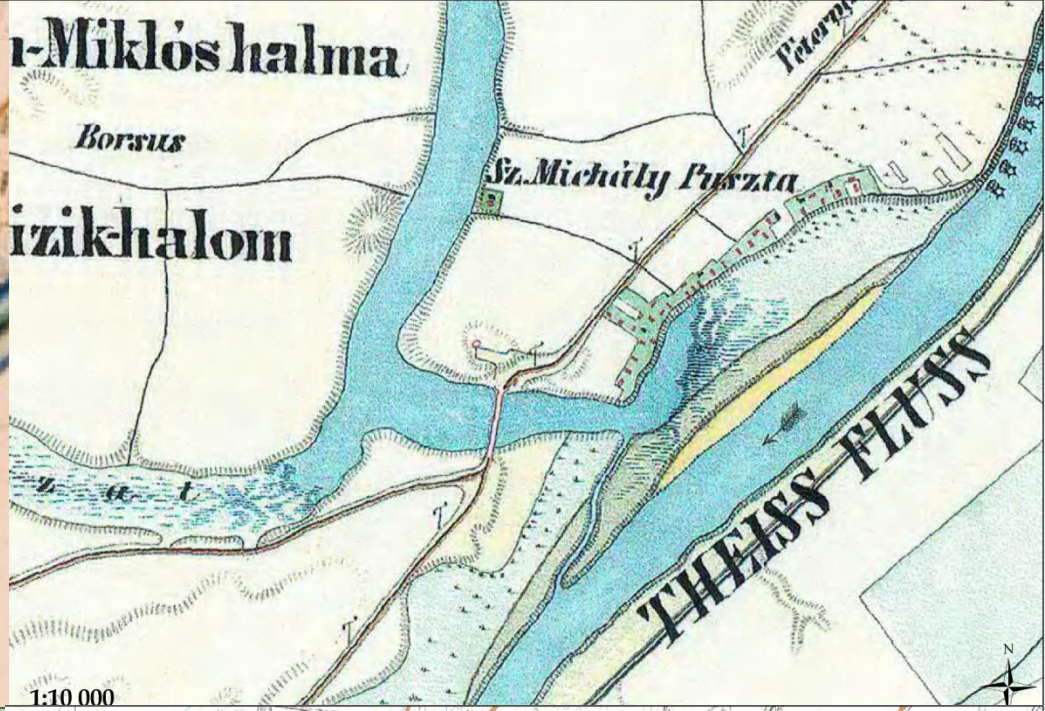
-Miklós halma
Borsus
izikhalom
Sz.Mihály Puszta
THEISS FLUSS
N
1:10 000

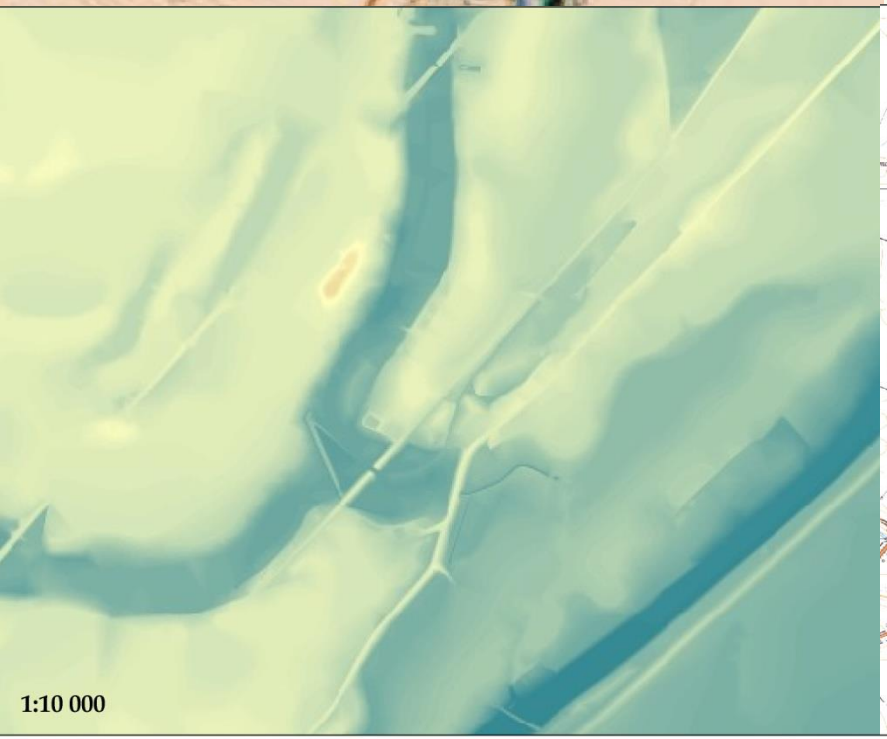
1:10 000

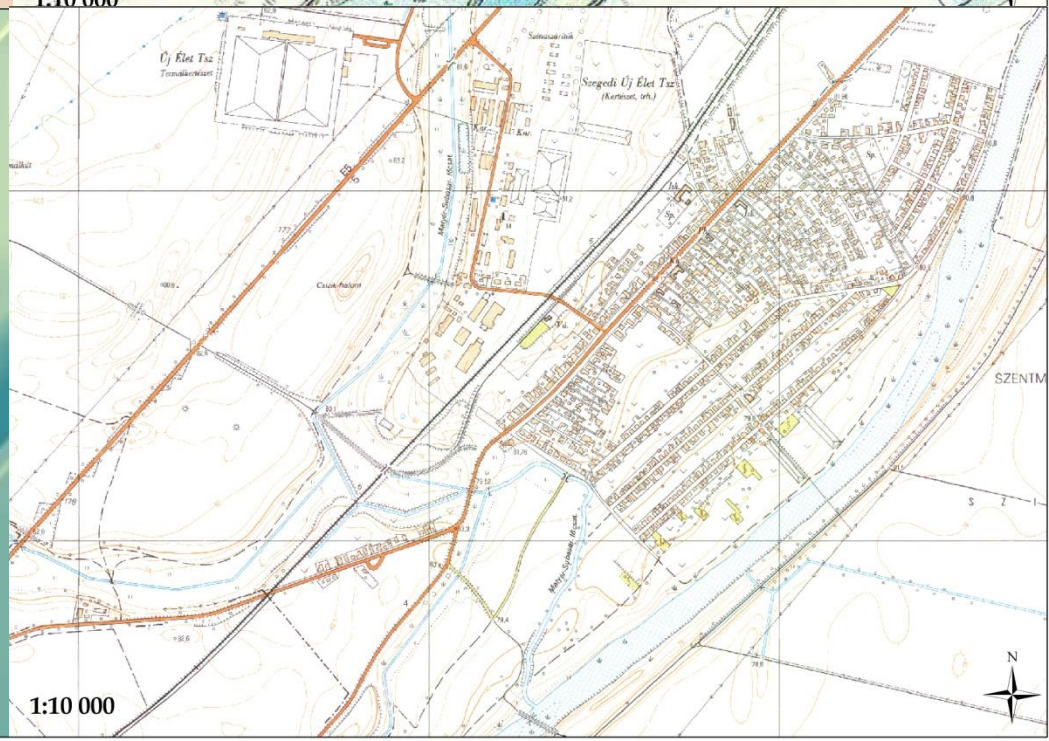
Új Élet Tsz
Szegedi Új Élet Tsz
SZENTM
N
1:10 000

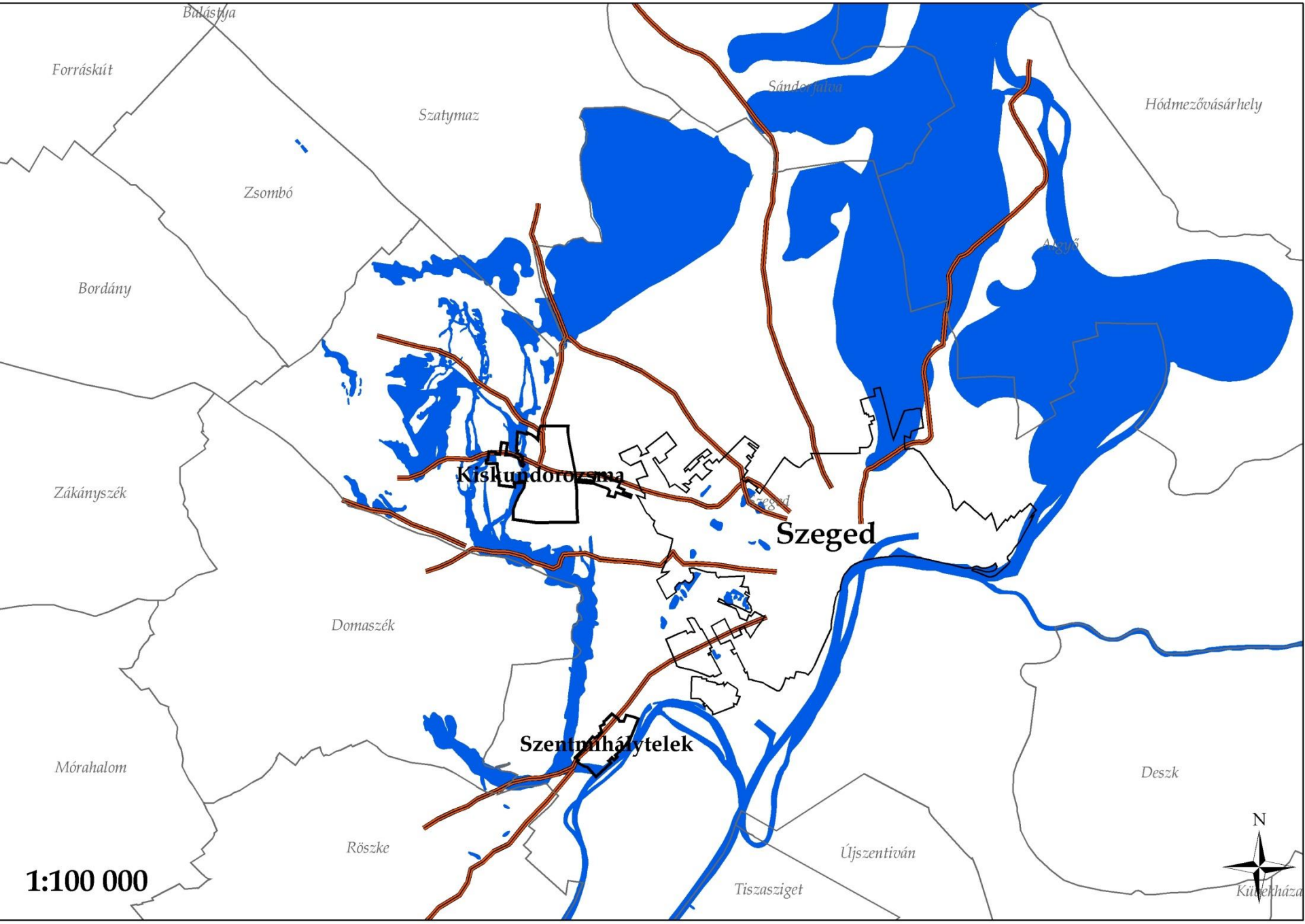
Bulástya
Forráskút
Szatymaz
Sándorfalva
Hódmezővásárhely
Zsombó
Bordány
Algyő
Kiskundorozsma
Szeged
Zákányszék
Domaszék
Szentmihálytelek
Mórahalom
Deszk
Röszke
Újszentiván
Tiszasziget
Kübekháza
N
1:100 000

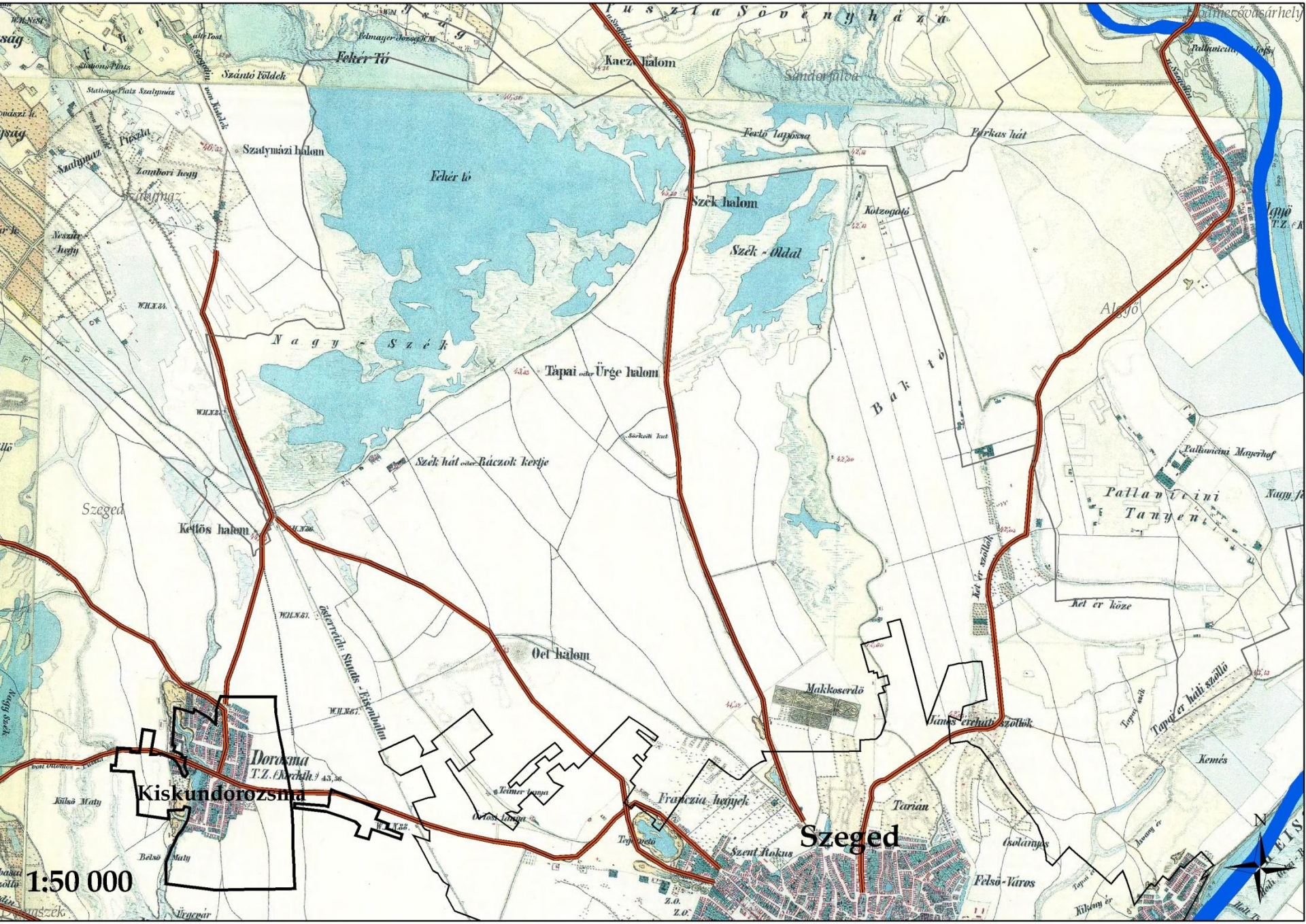
Kiskundorozsma
Szeged
1:50 000
Fehér Tó
Kaczo halom
Sándor falva
Szántó Földek
Szatymázi halom
Fehér tó
Szék halom
Szék - Oldal
Kotzogató
Nagy - Szék
Tápai oder Ürge halom
Bak tó
Szék hát oder Ráczok kertje
Kettös halom
Oel halom
Makkoserdö
Pallavicini Tanyen
Pallavicini Mayerhof
Ket ér köze
Ket ér szöllök
Tapai ér hátsó szöllök
Kemés
Tarian
Francia hegyek
Szent Rokus
Felsö-Város
Iskolamező
Dorozsma
T.Z. (Kachh.) 43,36
Külsö Maty
Belsö Maty
Österreich. Staats - Eisenbahn
Station-Platz
Station-Platz Szatymáz
Szatymáz
Zombori hegy
Neszáz hegy
Alföld

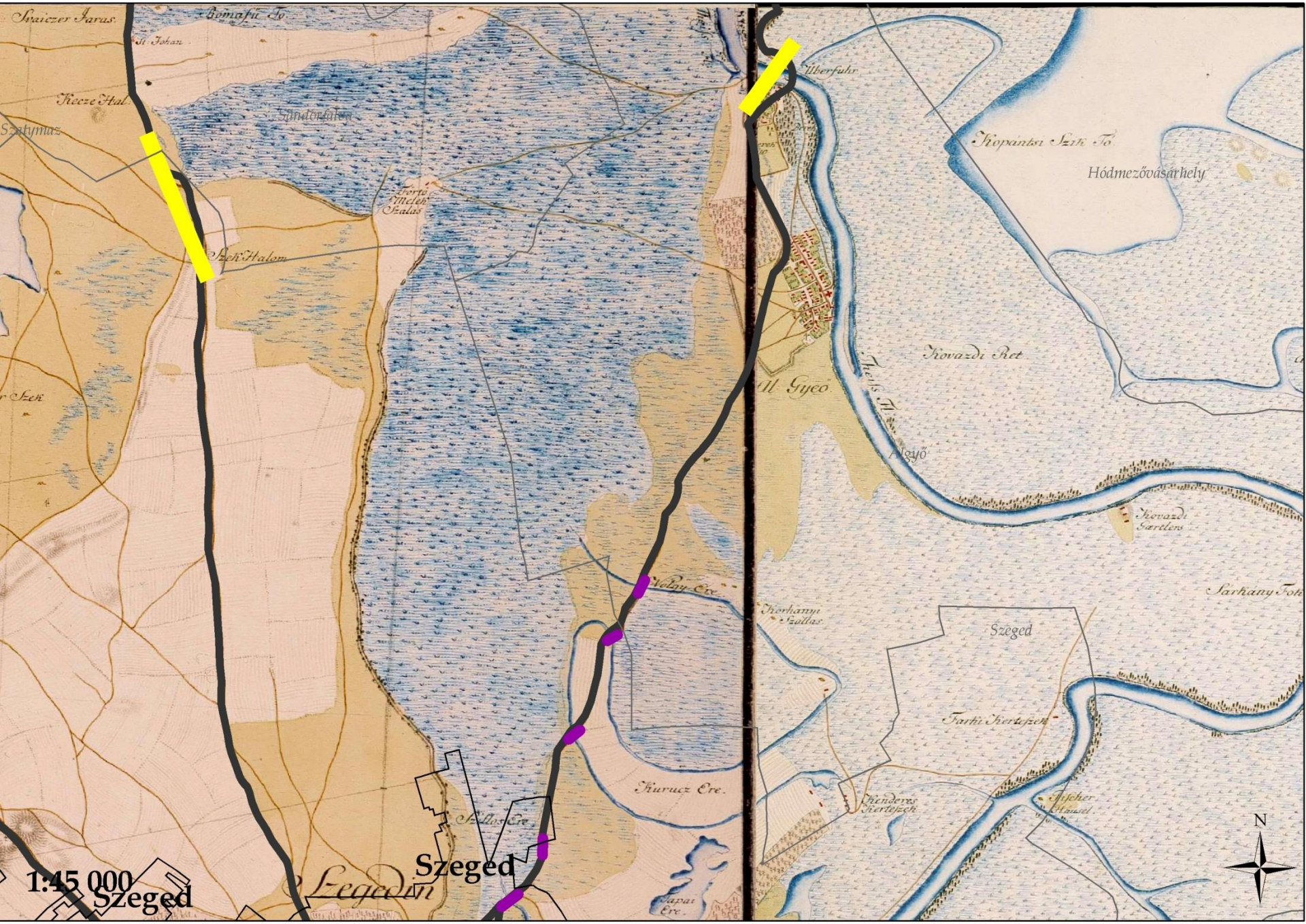
Szegedin
Szeged
Szeged
Hódmezővásárhely
Kovazdi Ret
Kovazdi Szerelens
Sarkány Tó
Kiurucz Ere
Szeg Halom
Sándortanya
Szatymaz
Ilberfuhr
Kopántsi Szik Tó
Farkas Ere
Szellős Ere
Sárhanyi Szallas
Farkas Ere
Farkas Szerteszek
Szendrens Szerteszek
Ajscher Hausel
Szeg Halom
Szeg Halom
Szeg Halom

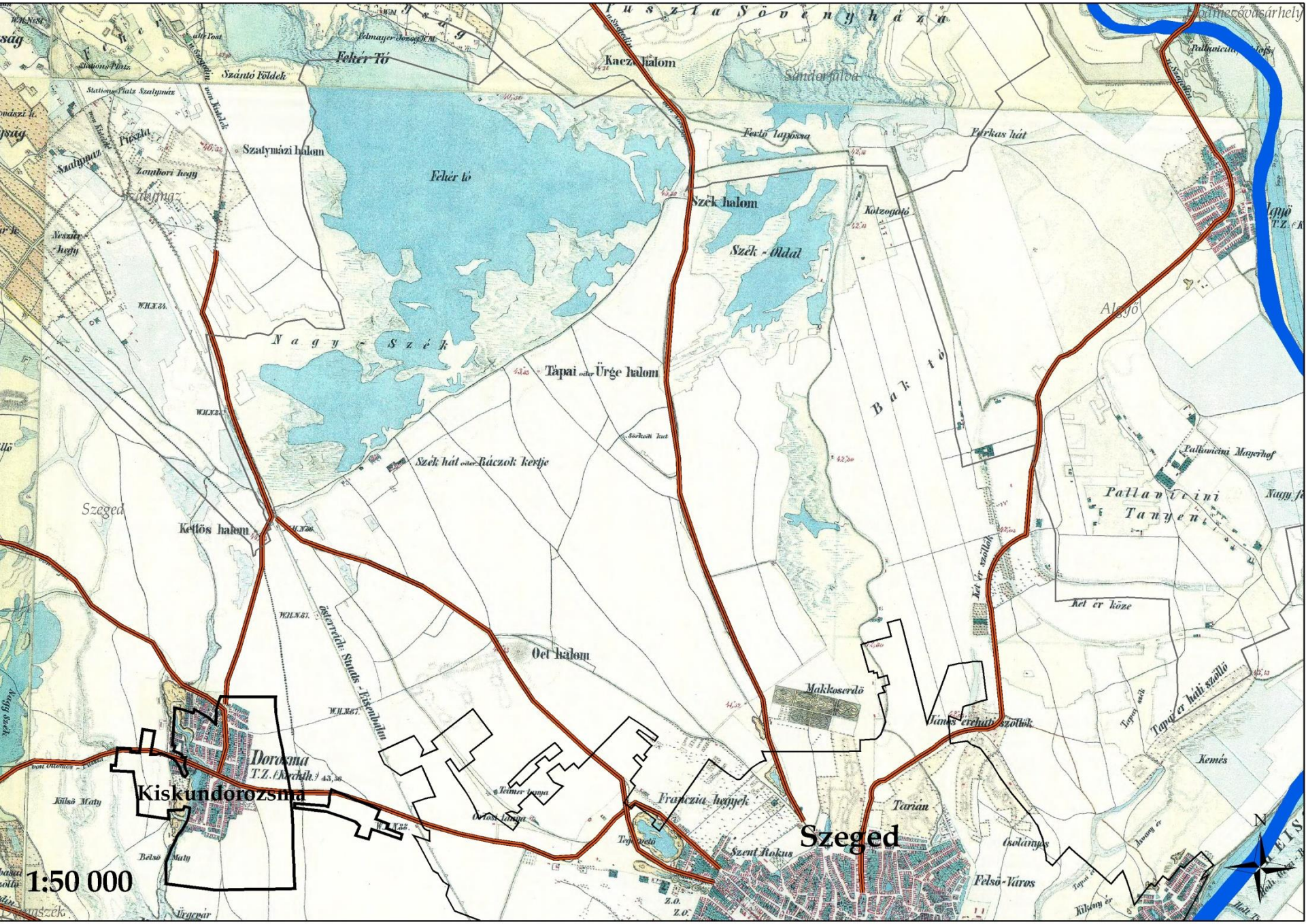
Kiskundorozsma
Szeged
1:50 000
Fehér Tó
Kaczo halom
Sándor falva
Szántó Földek
Szatymázi halom
Fehér tó
Szék halom
Szék - Oldal
Kotzogató
Nagy - Szék
Tápai oder Ürge halom
Bak tó
Szék hát oder Ráczok kertje
Kettös halom
Oel halom
Makkoserdö
Pallavicini Tanyen
Pallavicini Mayerhof
Ket ér köze
Ket ér szöllök
Tapai ér hátsó szöllök
Kemés
Tarian
Francia hegyek
Szent Rokus
Felsö-Város
Iskolamező
Dorozsma
T.Z. (Kachh.) 43,36
Külsö Maty
Belsö Maty
Österreich. Staats - Eisenbahn
Station-Platz
Station-Platz Szatymáz
Szatymáz
Zombori hegy
Neszáz hegy
Alföld

N
M43
5
468 m
Image © 2011 DigitalGlobe
© 2011 Europa Technologies
© 2011 Google
© 2011 Tele Atlas
Google
Képek dátuma: 3/14/2007
2007
46°17'34.02" É 20°05'38.57" K magasság 76 m
Szemmagasság: 2.10 km

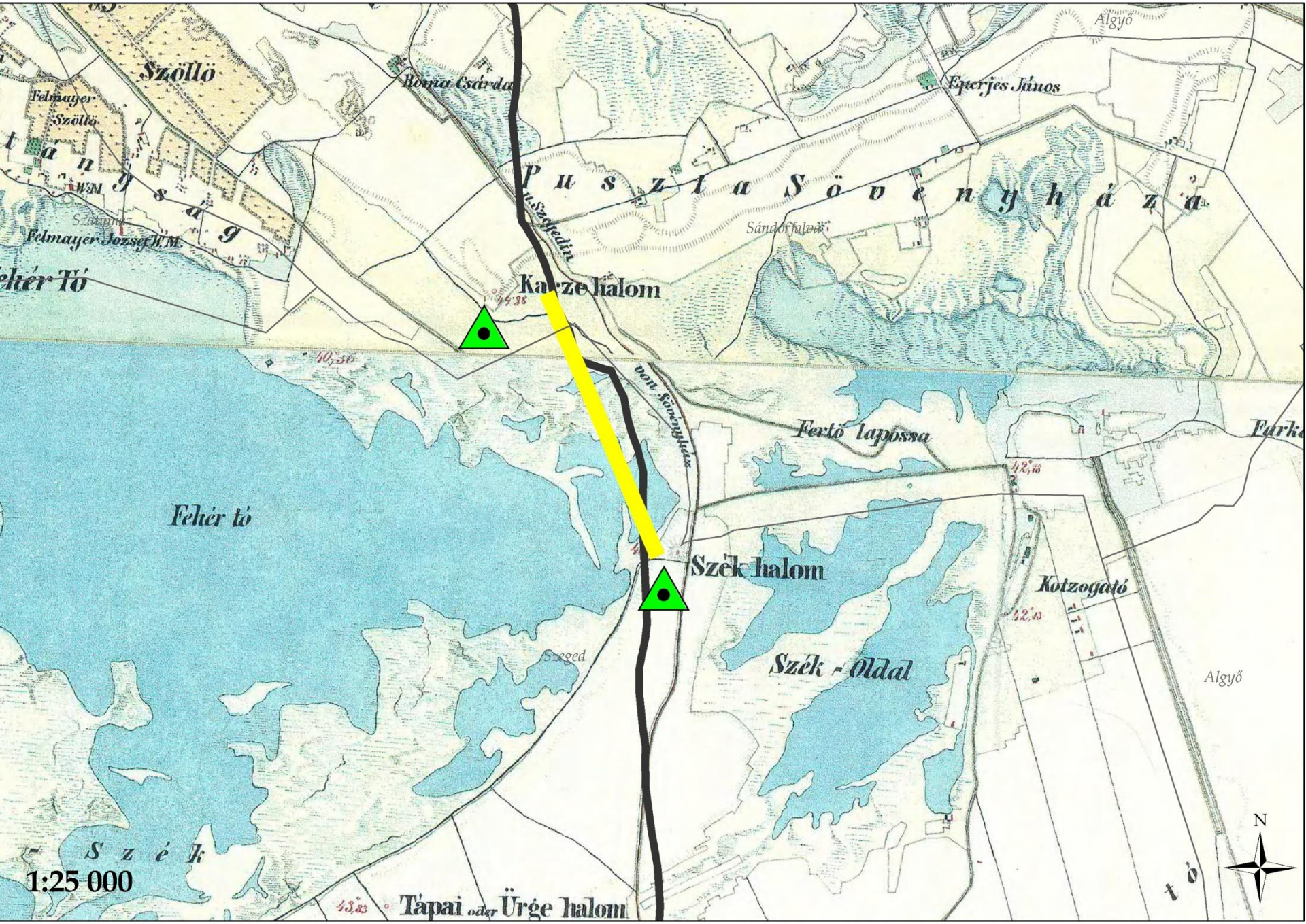
Szöllö
Felmayer Szöllö
Bonta Csárda
Epperjes János
Algyő
Puszta Sövényházá
Sándorfalva
Felmayer József W.M.
Fehér Tó
Karzo halom
Szélhedin
von Sövényházz
Fertő lapossa
Fehér tó
Szék halom
Kotzogató
Szeged
Szék - Oldal
Algyő
Szék
Tápai oder Ürge halom
N
1:25 000

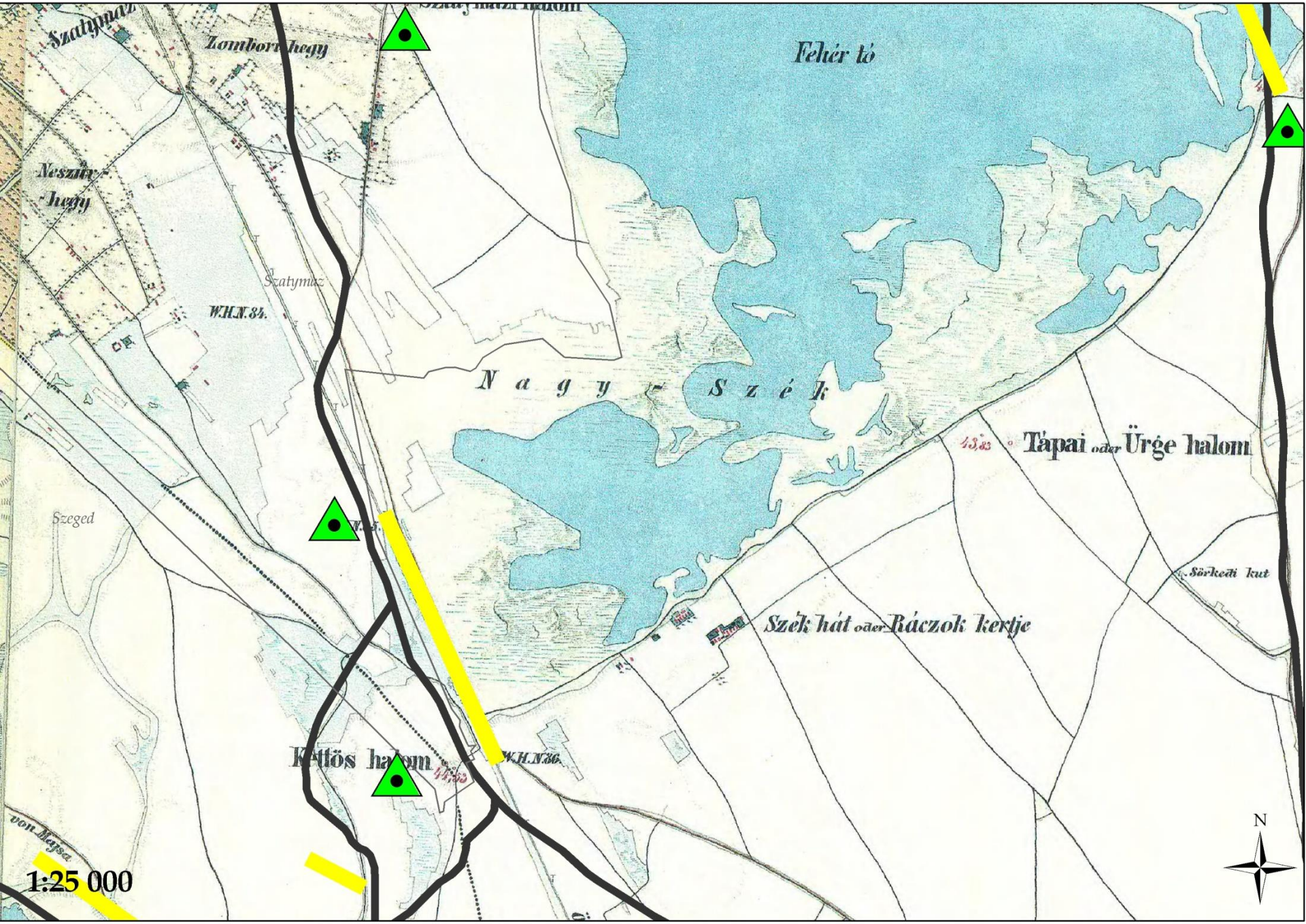
Szatymaz
Zombori hegy
Fehér tó
Neszity-hegy
Szatymaz
W.H.N.84.
Nagy-Szék
Tápai oder Ürge halom
Szeged
Sörkeöi kut
Szék hát oder Ráczok kertje
Kettös halom
W.H.N.86.
von Maysa
N
1:25 000

30a

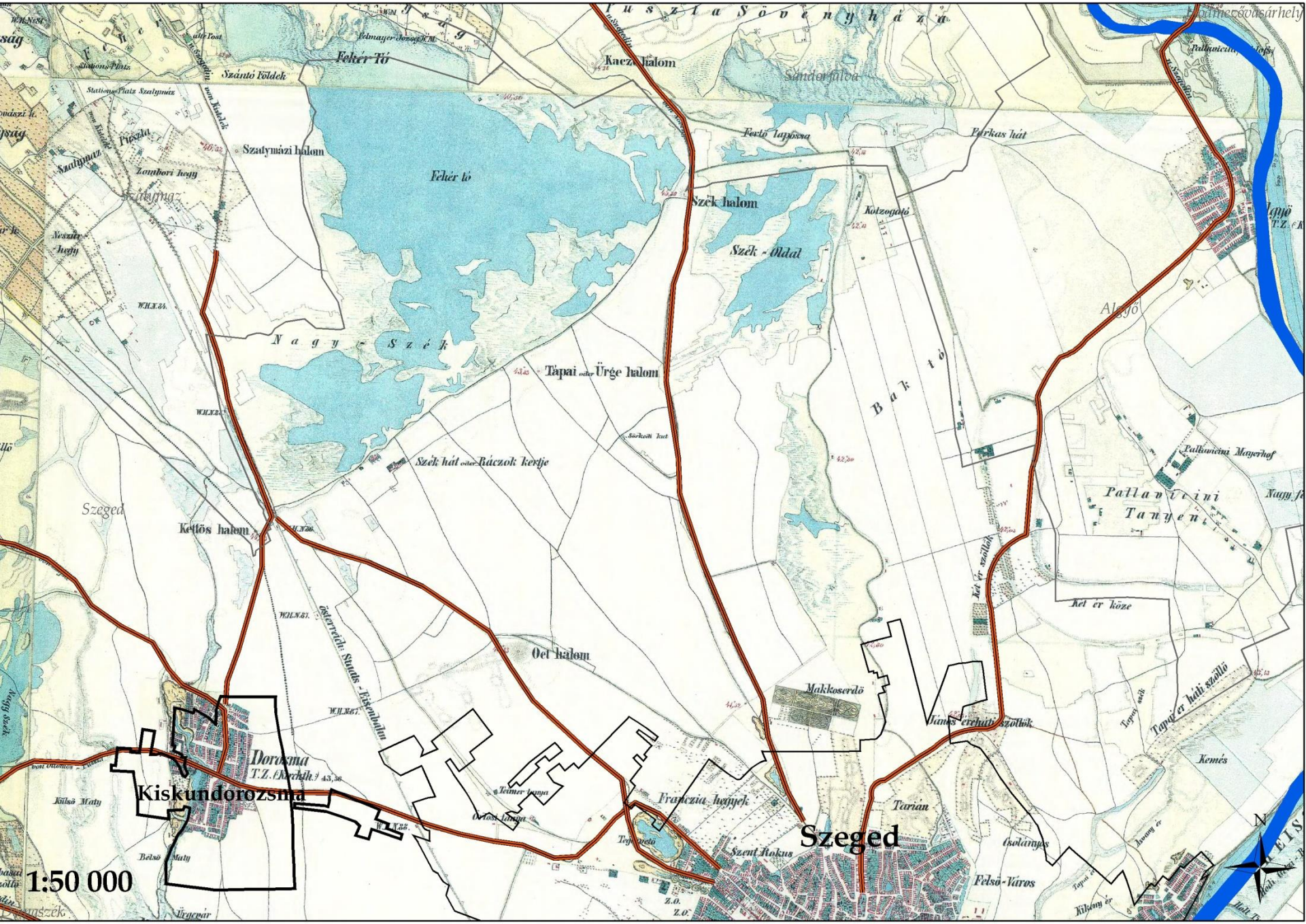
Kiskundorozsma
Szeged
1:50 000
Fehér Tó
Kaczo halom
Sándor falva
Szántó Földek
Szatymázi halom
Fehér tó
Szék halom
Szék - Oldal
Kotzogató
Nagy - Szék
Tápai oder Ürge halom
Bak tó
Szék hát oder Ráczok kertje
Kettös halom
Oel halom
Makkoserdö
Pallavicini Tanyen
Pallavicini Mayerhof
Ket ér köze
Ket ér szöllök
Tapai ér hátsó szöllök
Kemés
Tarian
Francia hegyek
Szent Rokus
Felsö-Város
Iskolamező
Dorozsma
T.Z. (Kachh.) 43,36
Külsö Maty
Belsö Maty
Österreich. Staats - Eisenbahn
Station-Platz
Station-Platz Szatymáz
Szatymáz
Zombori hegy
Neszáz hegy
Alföld

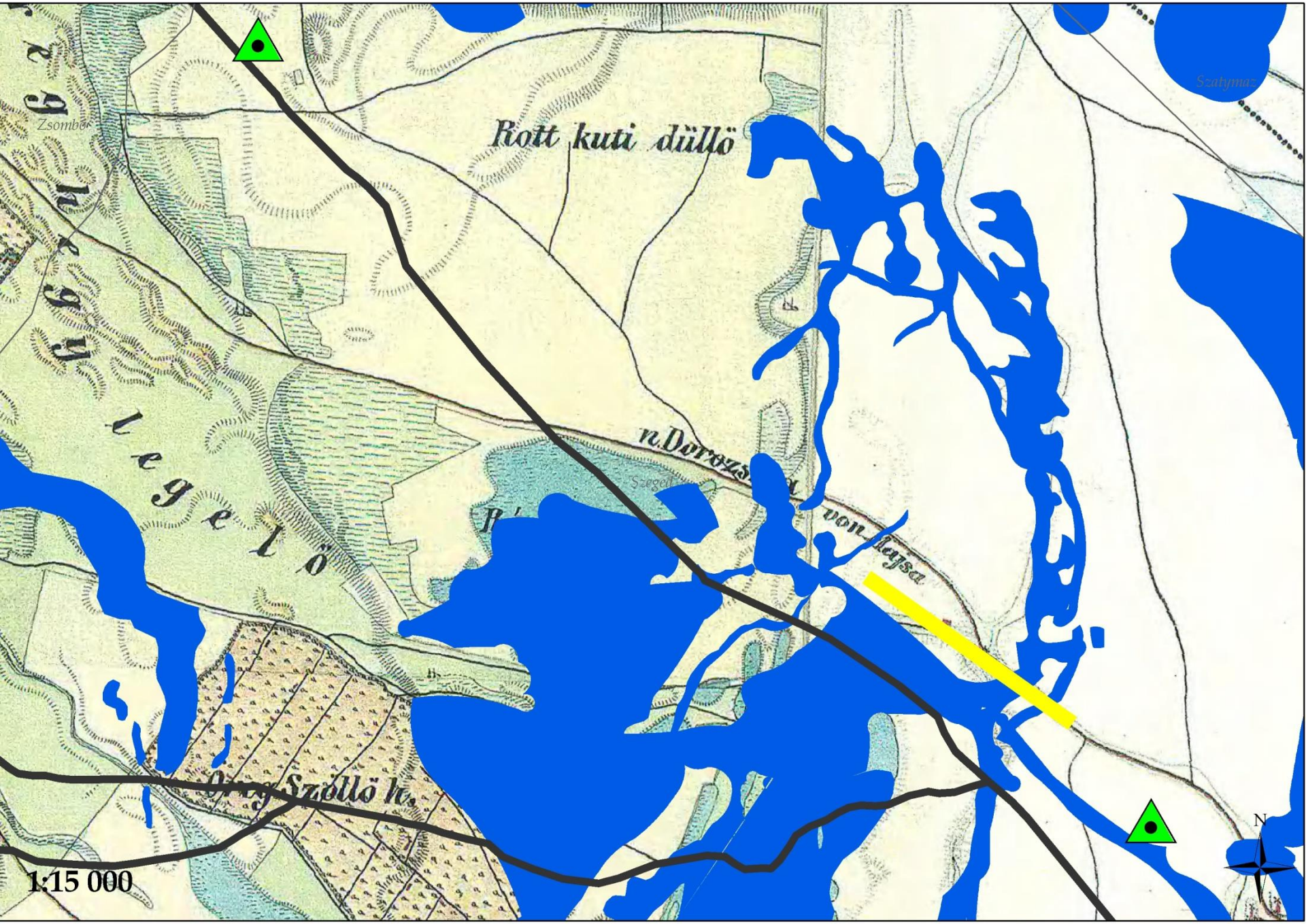
Rott kuti düllö
Szatymaz
Zsombó
Szeged
1:15 000
N

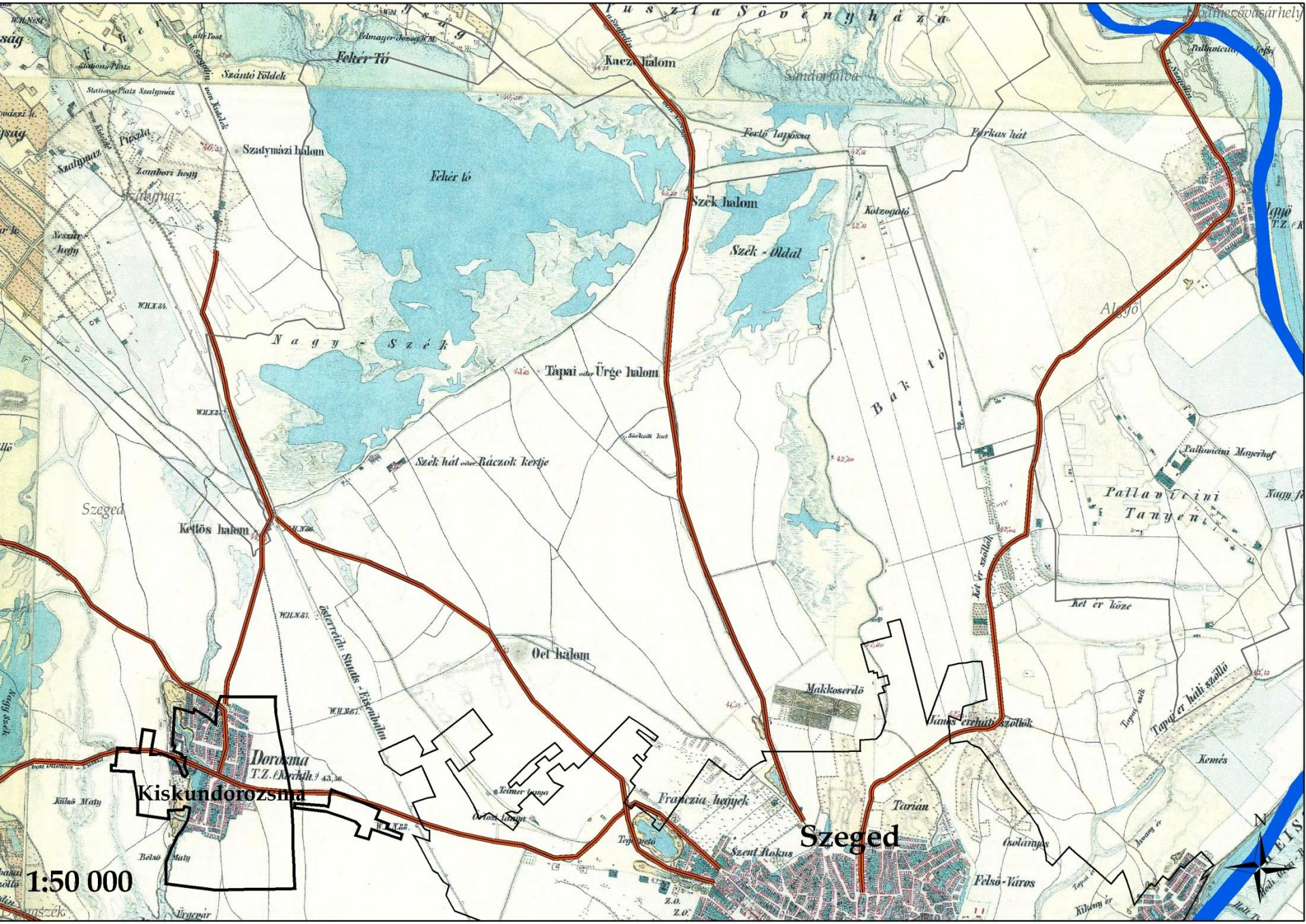
Kiskundorozsma
Szeged
1:50 000
Fehér Tó
Kaczo halom
Sándor falva
Szántó Földek
Szatymázi halom
Fehér tó
Szék halom
Szék - Oldal
Kotzogató
Nagy - Szék
Tápai oder Ürge halom
Bak tó
Szék hát oder Ráczok kertje
Kettös halom
Oel halom
Makkoserdö
Pallavicini Tanyen
Pallavicini Mayerhof
Ket ér köze
Ket ér szöllök
Tapai ér hátsó szöllök
Kemés
Tarian
Francia hegyek
Szent Rokus
Felsö-Város
Iskolamező
Dorozsma
T.Z. (Kachh.) 43,36
Külsö Maty
Belsö Maty
Österreich. Staats - Eisenbahn
Station-Platz
Station-Platz Szatymáz
Szatymáz
Zombori hegy
Neszáz hegy
Alföld

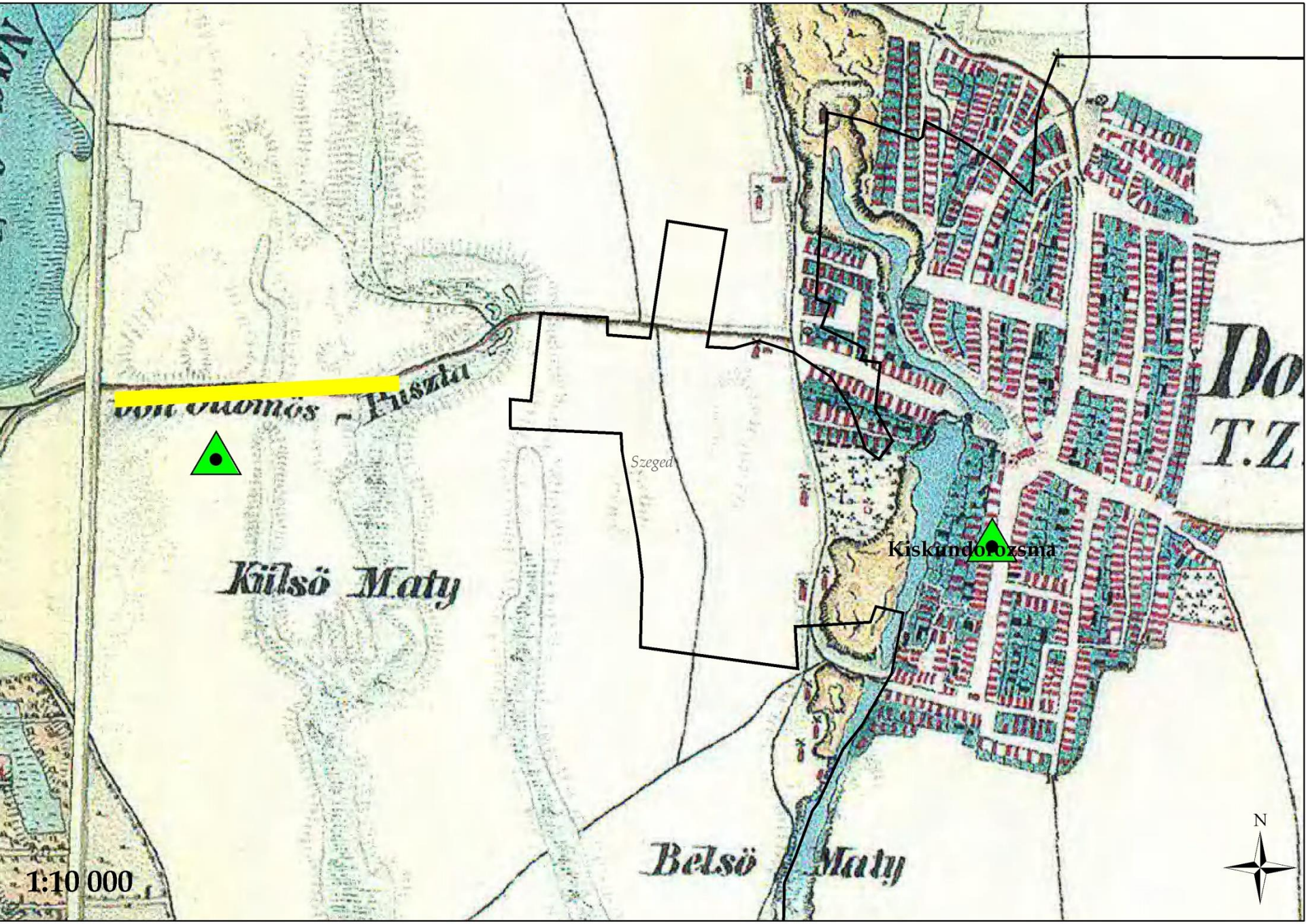
Szeged
Kiskundorozsma
Külsö Maty
Belsö Maty
N
1:10 000

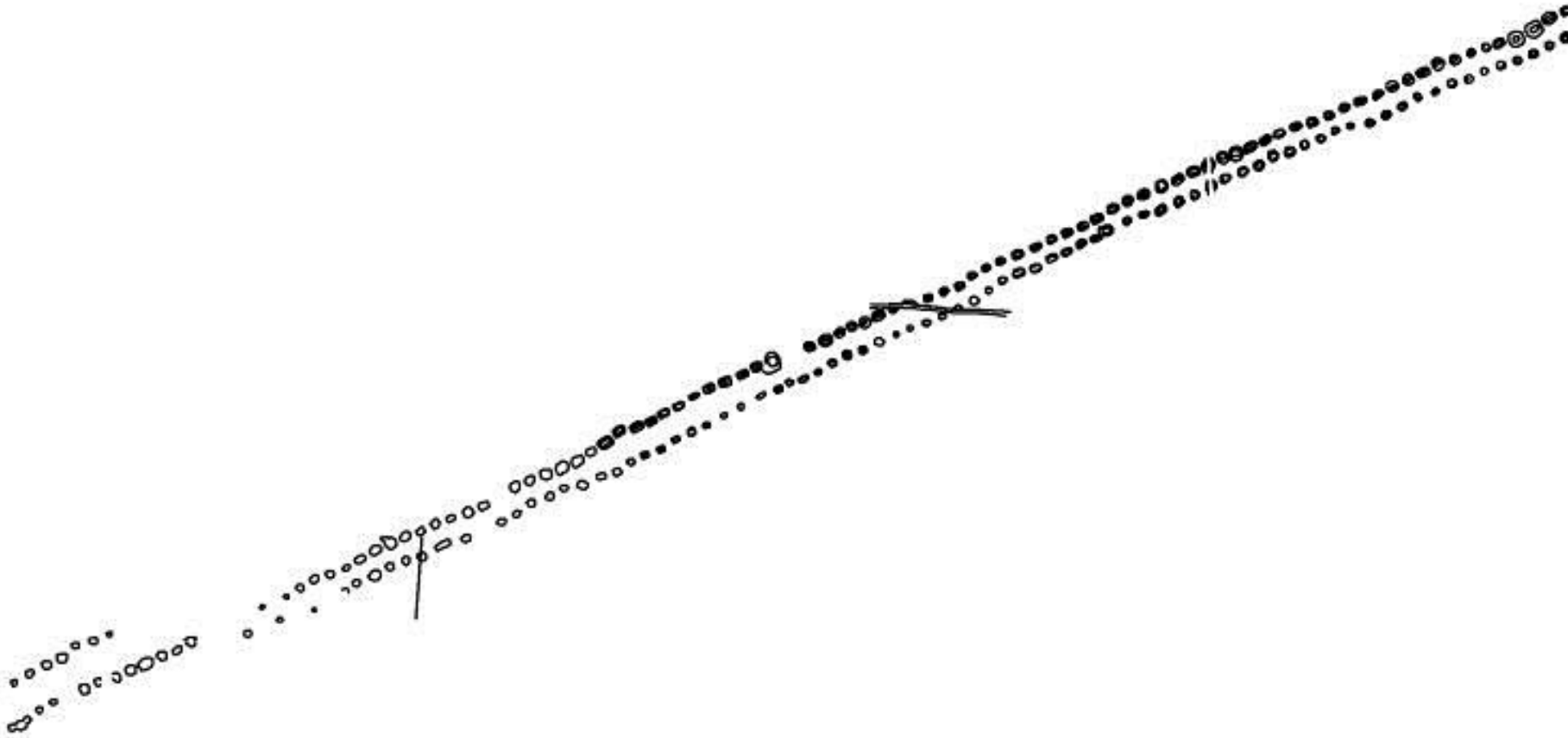

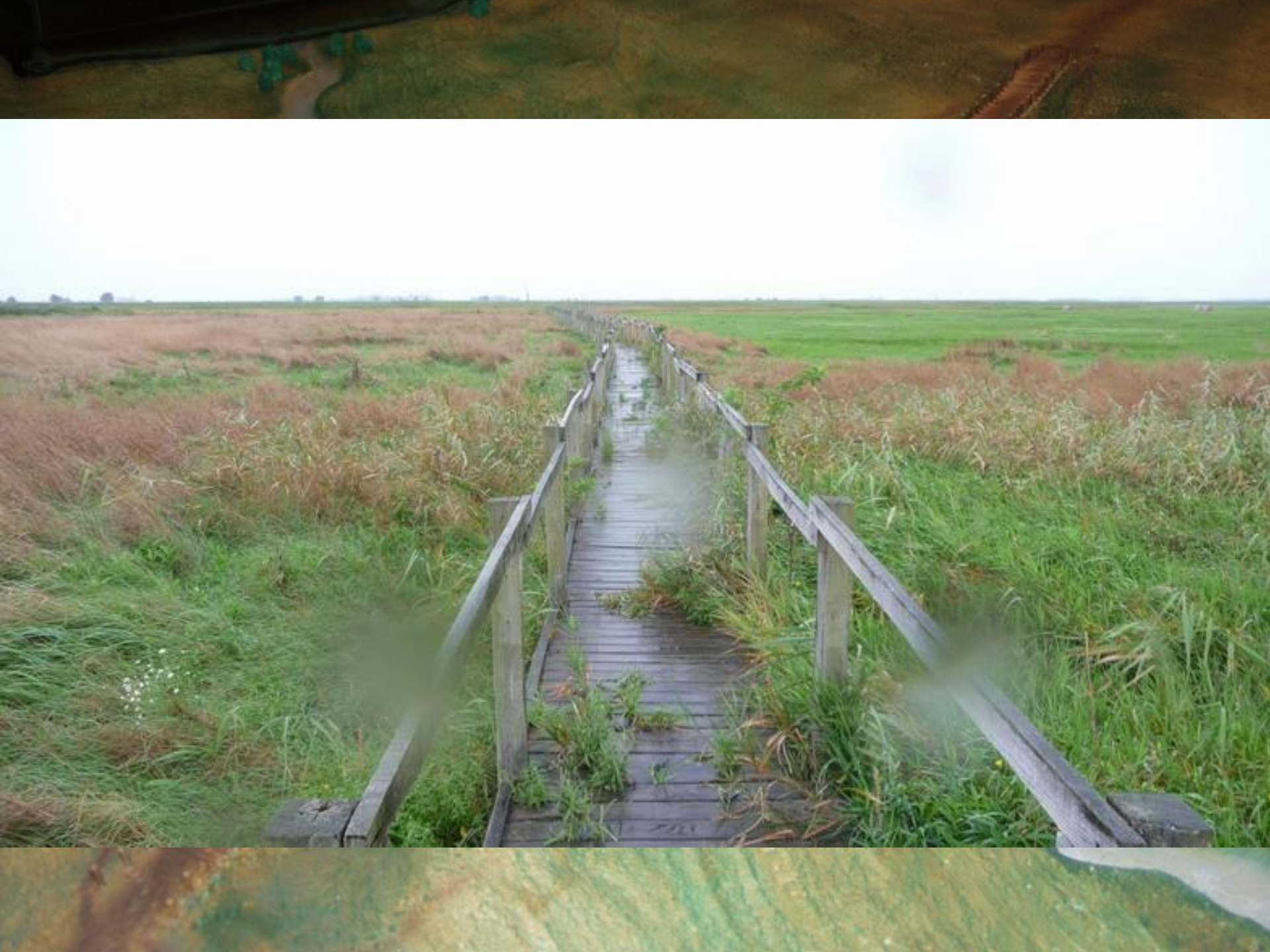

A híd pillérgödreiből vett földminta radiocarbon kormeghatározása. Készült a Magyar Tudományos Akadémia Atommagkutató Intézetben Debrecenben 2002. július 18-án,Dr. Szántó Zsuzsanna laboratóriumvezető irányításával.

kód	minta neve	$\delta^{13}C$ (PDB) [‰]	konvencionális radiokarbon kor (BP)	calibrált naptári kor** (cal AD) (1δ)
deb-9190	26/73/10 358. pillérgödör	-27,98±0,05	4570±90	3480 – 3470 3390 - 3100
deb-9191	26/73/11 375. pillérgödör	-27,59±0,03	5020±100	3930- 3730
deb-9198	26/73/12 371. pillérgödör	-26,48±0,02	5010±100	3930 - 3710
deb-9199	26/73/13 66. pillérgödör	-26,18±0,02	4510±80	3340 - 3110

**: kalibrálva a RADIOCARBON CALIBRATION PROGRAM REV 4.0 szoftverrel

A koradatok kerekítése a referenciában javasoltak szerint történt

Kiskundorozsma
Szeged
Nyári hegy
Kun-Miklós halma
Czizikhalom
Szentmihálytelek
Eperjesi halom
Sárosvölgy halom
Röszke
Tisztasziget
Újszentiván
Dorozsma
Tarian
Szent Rokus
Francia hegyek
Belső Maty
Külső Maty
Maty-Víz
Nagy Szék tó
Szegedin
Palanka
Alsó Városi Makkos erdő
Balaguai
Ballag tói Szőlők
Janowa Bora
Neu Szegedin
Neu Szent Jean
1:50 000
N

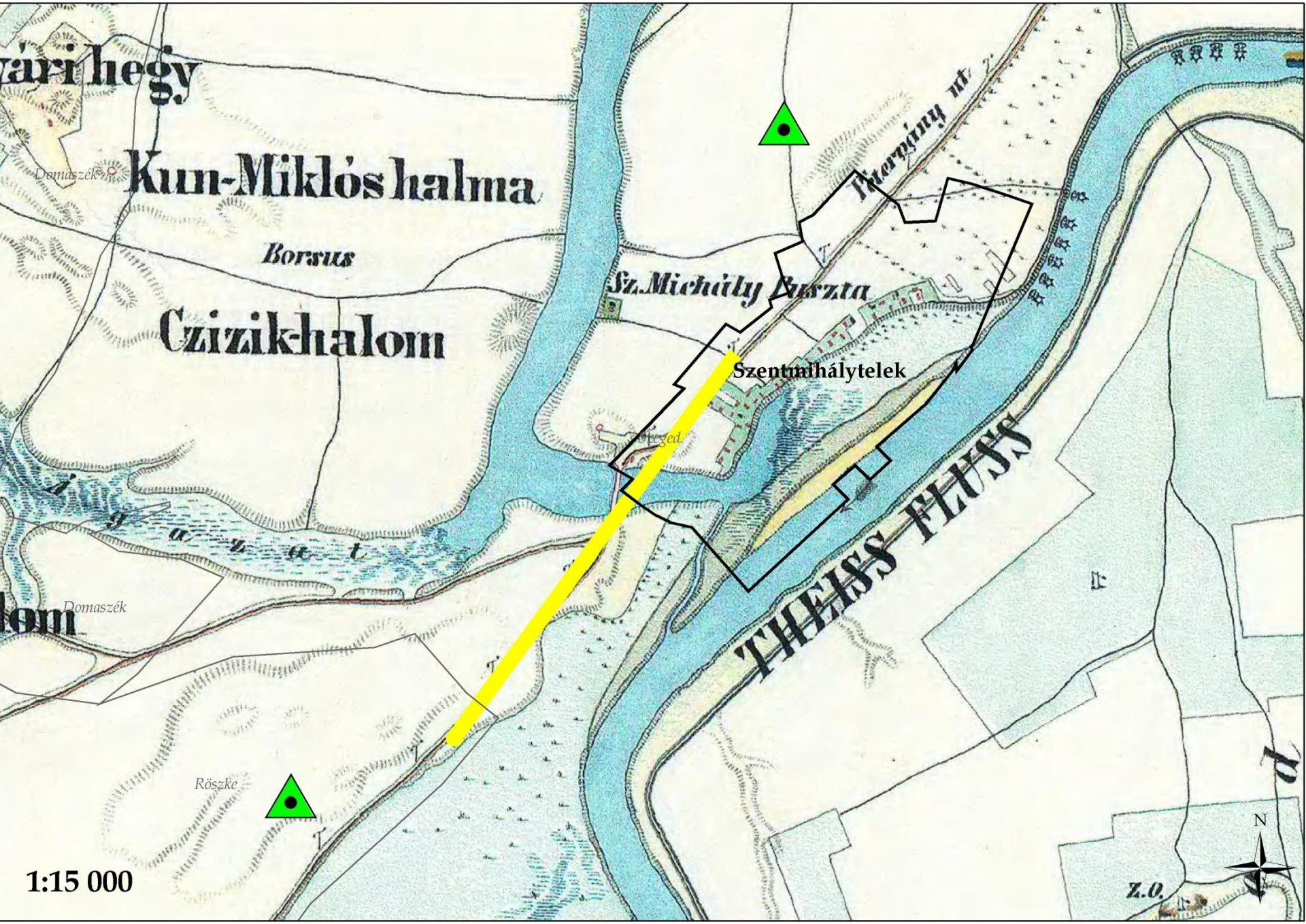
Kun-Miklós halma
Borsus
Czizikhalom
Sz.Mihály Puszta
Szentmihálytelek
Domaszék
Röszke
THEISS FLUSS
1:15 000
N

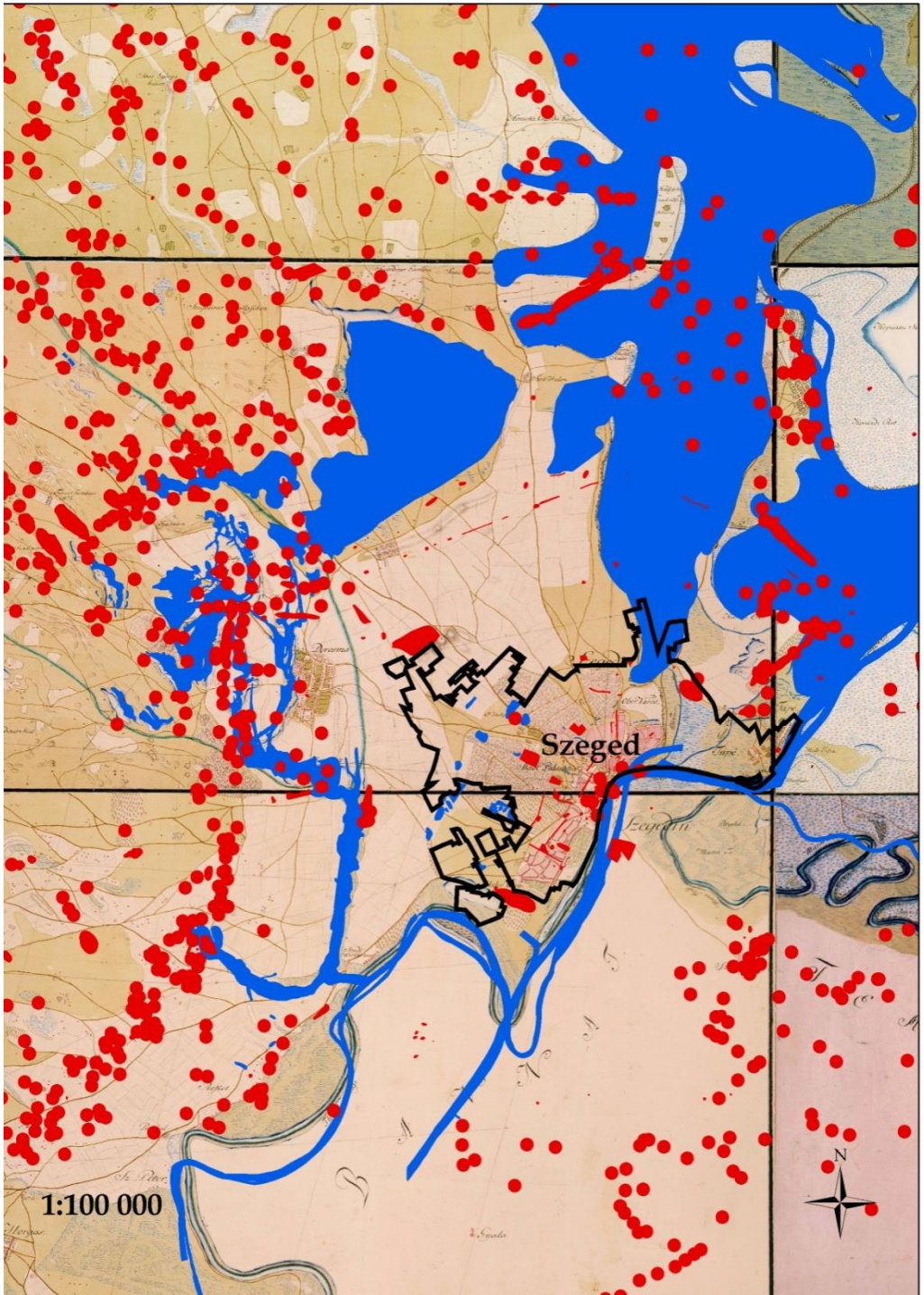
Szeged
1:100 000
N

Előfeltevéseink

- **Az utak és vizek találkozása = stratégiai pont**
- **A természetföldrajzi adottságok állandósága miatt az utak nyomvonala statikus a régészeti korokban (mikroregionális szinten)**

Következtetéseink

- **Az utak és vizek találkozásánál régészeti lelőhely is található**
- **A régészeti lelőhelyek az ilyen átkelőhelyek mentén csoportosulnak a Maty-ér mentén**

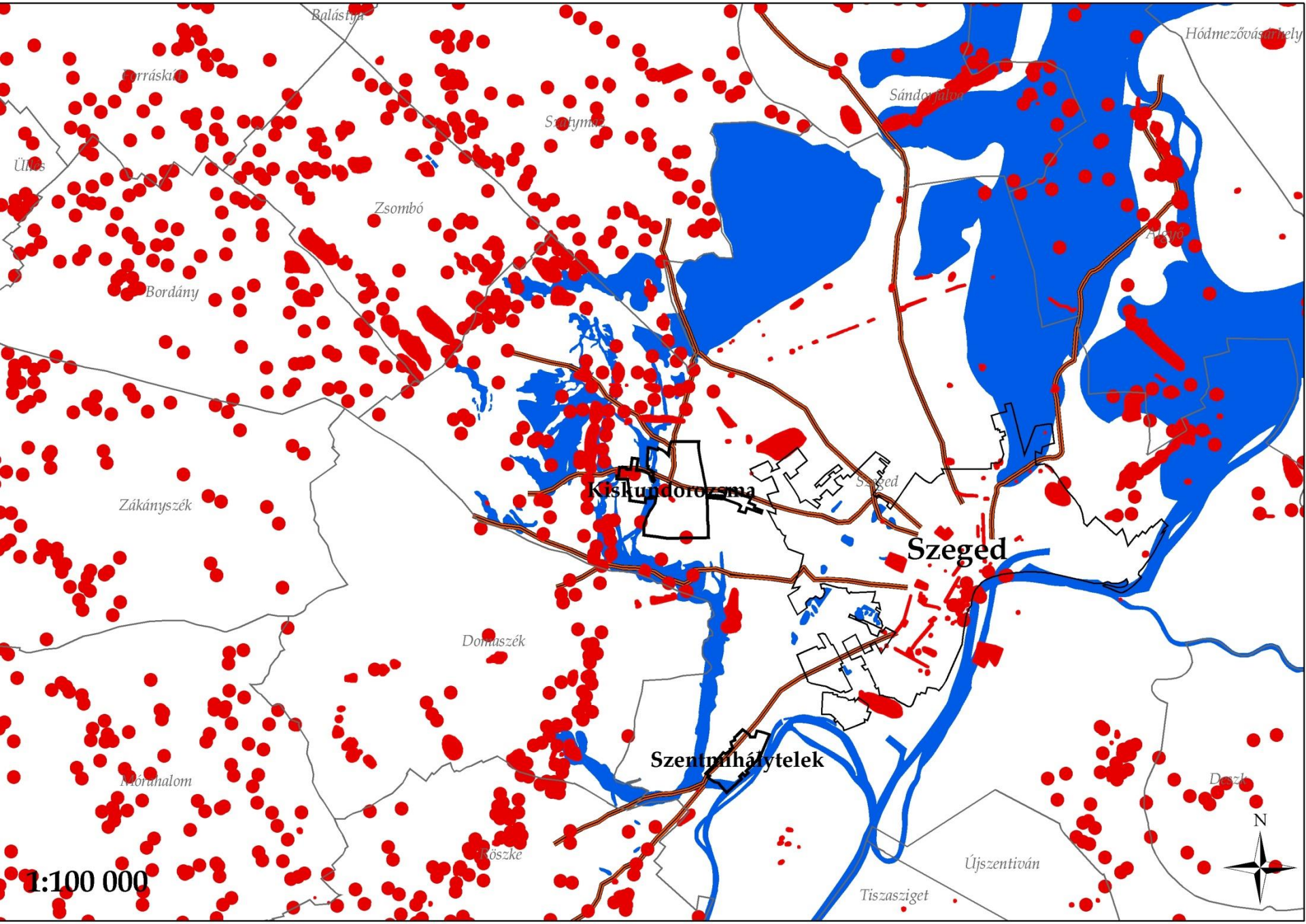
Balástya
Forráskút
Sándorfalva
Hódmezővásárhely
Szatymaz
Ülles
Zsombó
Algyő
Bordány
Kiskundorozsma
Szeged
Szeged
Zákányszék
Domaszék
Szentmihálytelek
Mórahalom
Röszke
Deszk
Újszentiván
Tiszasziget
N
1:100 000

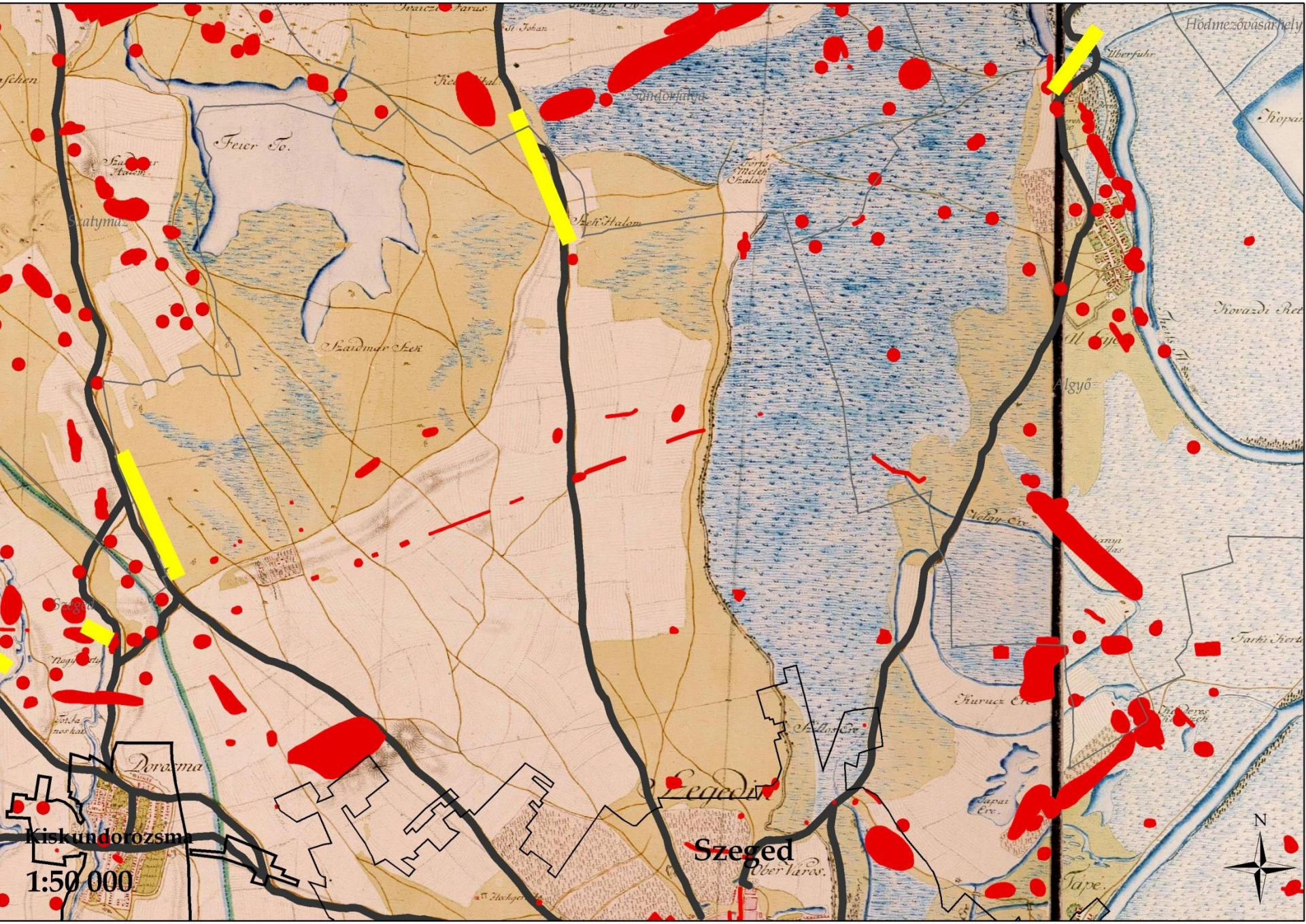
Kiskundorozsma
1:50 000
Szeged
N

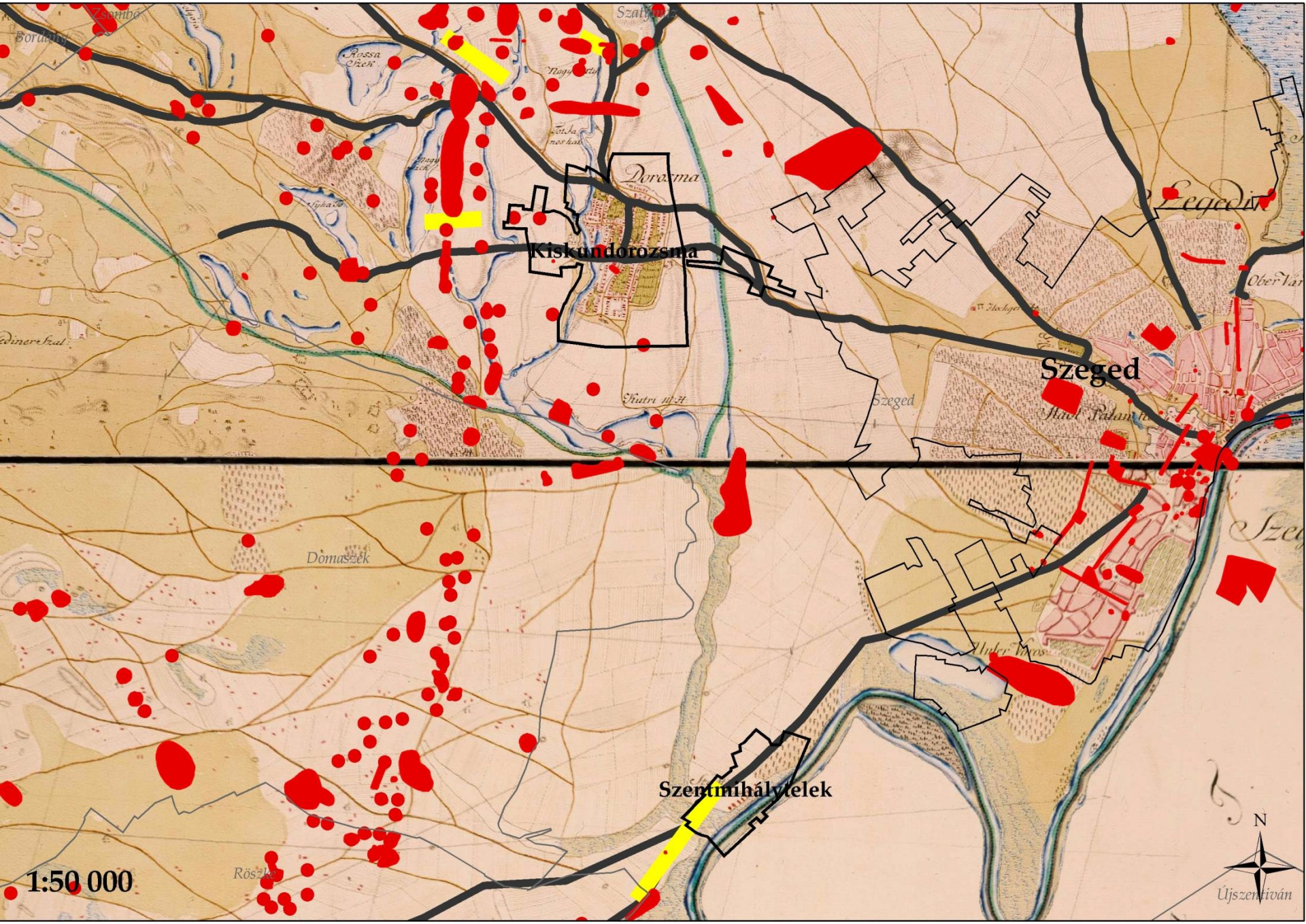
Kiskundorozsma
Szeged
Szentmihálytelek
Domaszék
Röszke
Szeged
1:50 000
N

1 Algyő-Boróka u. 1.
2 Algyő-Czirok M. földje
3 Algyő-Vásárhelyi út
4 Domaszék Börcsök-tanya 17/54 M5 Nr. 81. lelőhely
5 Kiskundorozsma-Daruhalom dűlő II.
6 Kiskundorozsma-Hármashatár
7 Kiskundorozsma-Kettőshatár út I.
8 Kiskundorozsma-Kettőshatár út II.
9 Kiskundorozsma-Subasa 26/90.
10 Kiskundorozsma-Sziksóstó
11 Röszke, Feketeszél, Ördögh György földje
12 Sándorfalva-Serkéd, Serkédi major
13 Sándorfalva-Sövényháza
14 Szeged-Alsóváros, Közvágóhíd és a vasúti töltés között
15 Szeged-Baktó
16 Szeged-Csongrádi út
17 Szeged-Fehértó A
18 Szeged-Fehértó B
19 Szeged-Felsővárosi Feketeföldek
20 Szeged-Fertő láposa
21 Szeged-Kolozsvári tér
22 Szeged-Kundomb
23 Szeged-Makkoserdő
24 Szeged-Öthalom
25 Szeged-Rókus, Alföld-fiumei vasút
26 Szeged-Szentmihálytelek
27 Tápé-Kerekgyöp
28 Zsombó-Zádori föld

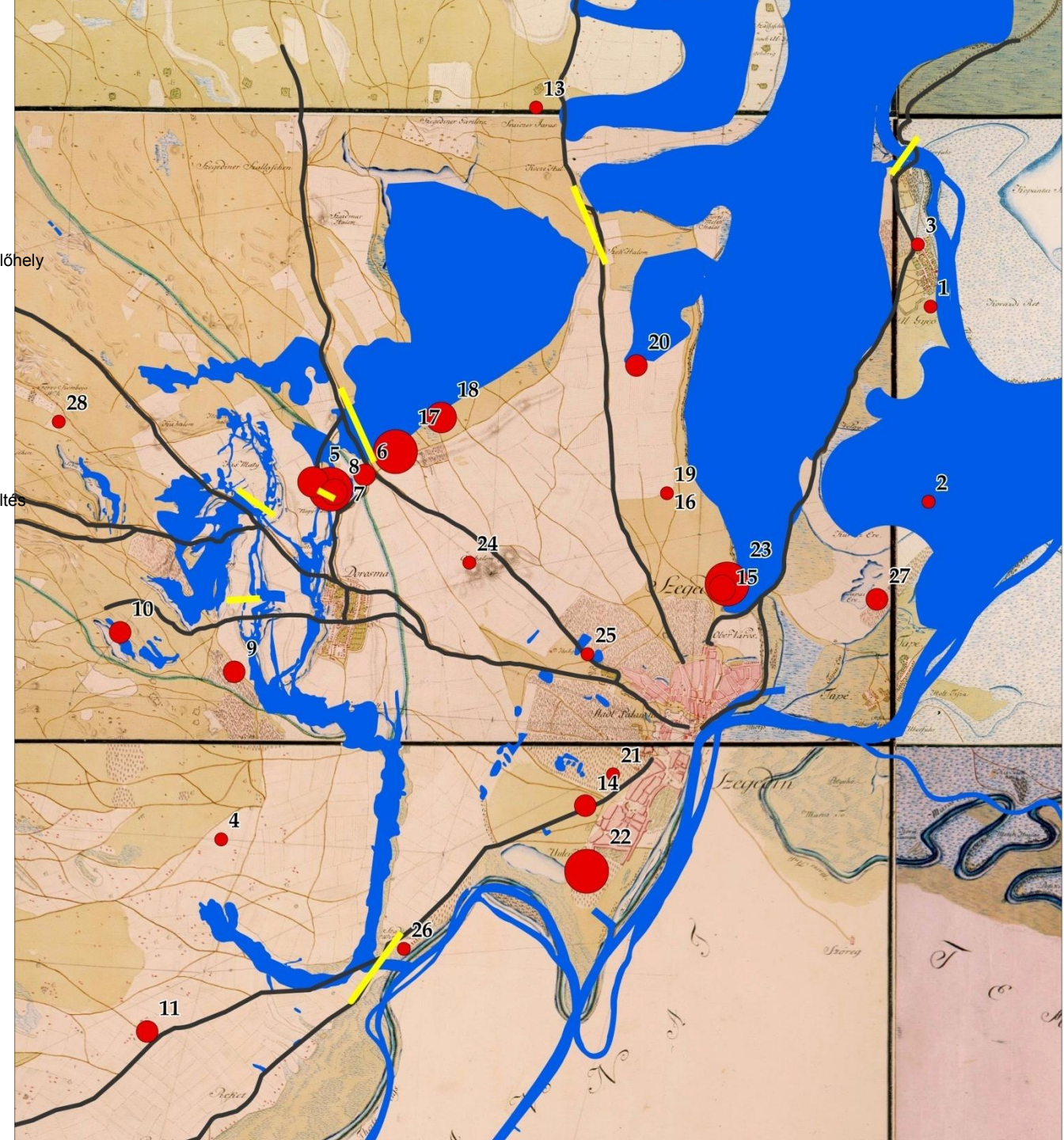

Fegyveres sírok elhelyezkedése

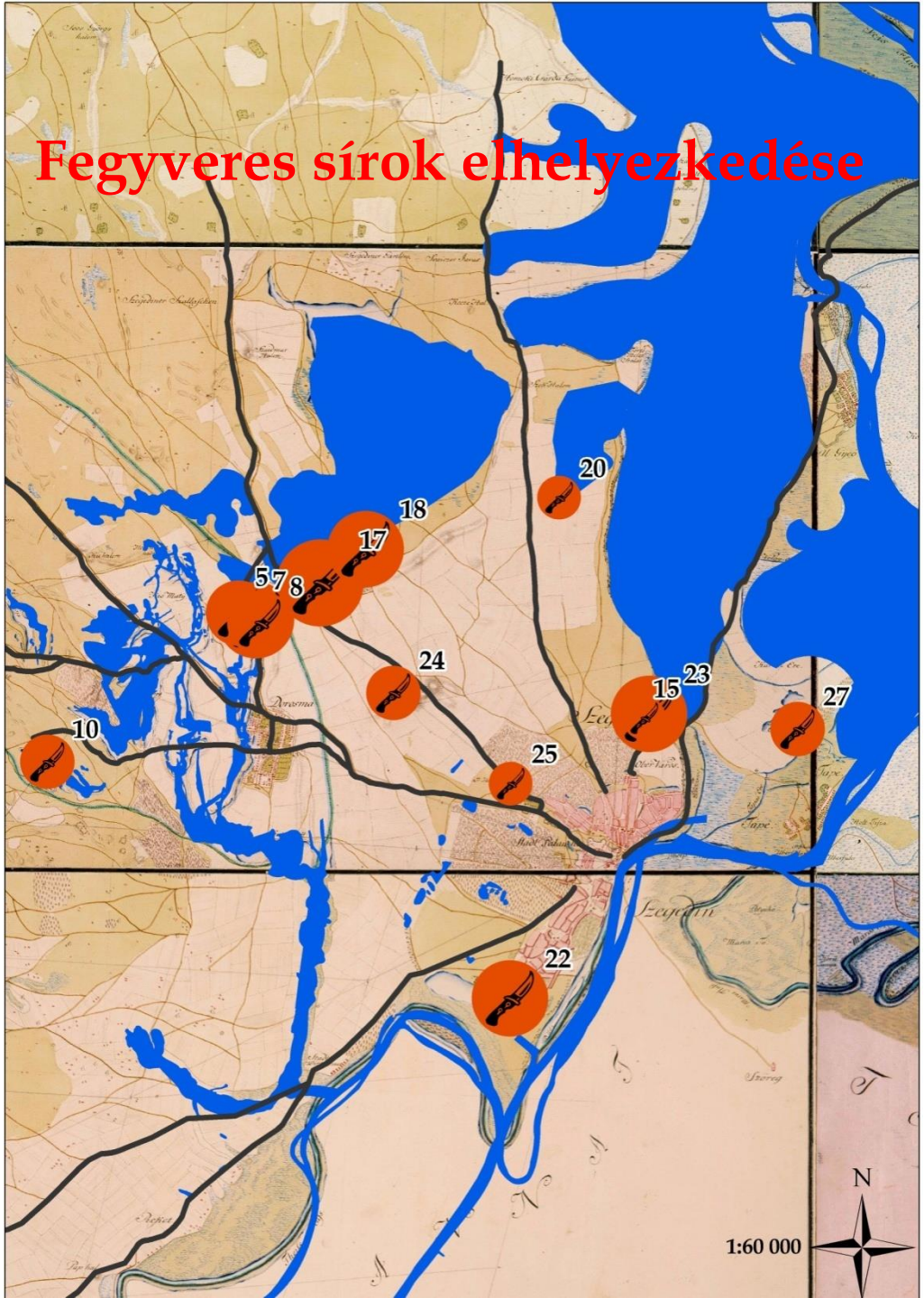

Fegyveres sírok, amelyekben nemesfém tárgy is volt

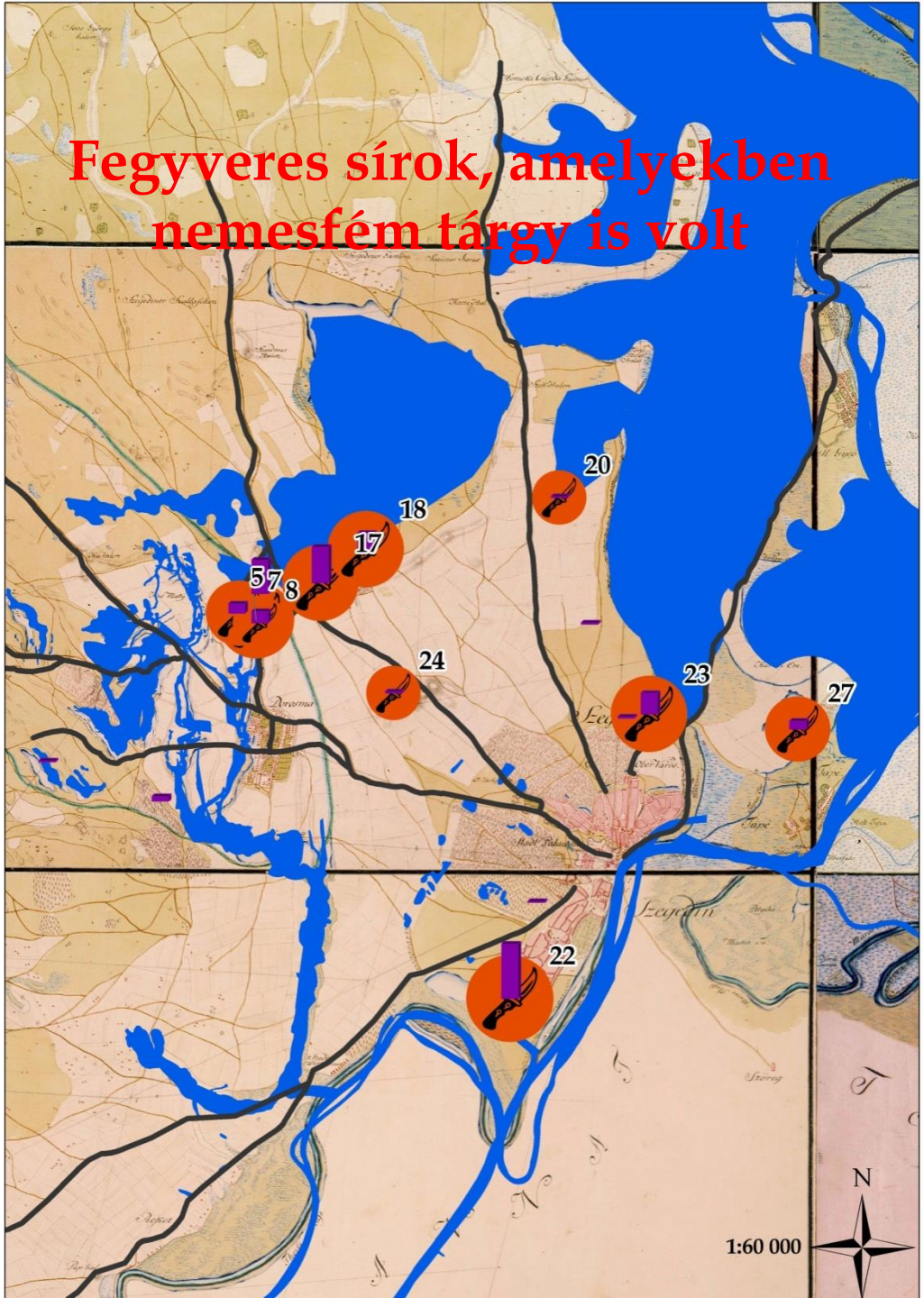

Fegyveres , lovassírok elhelyezkedése

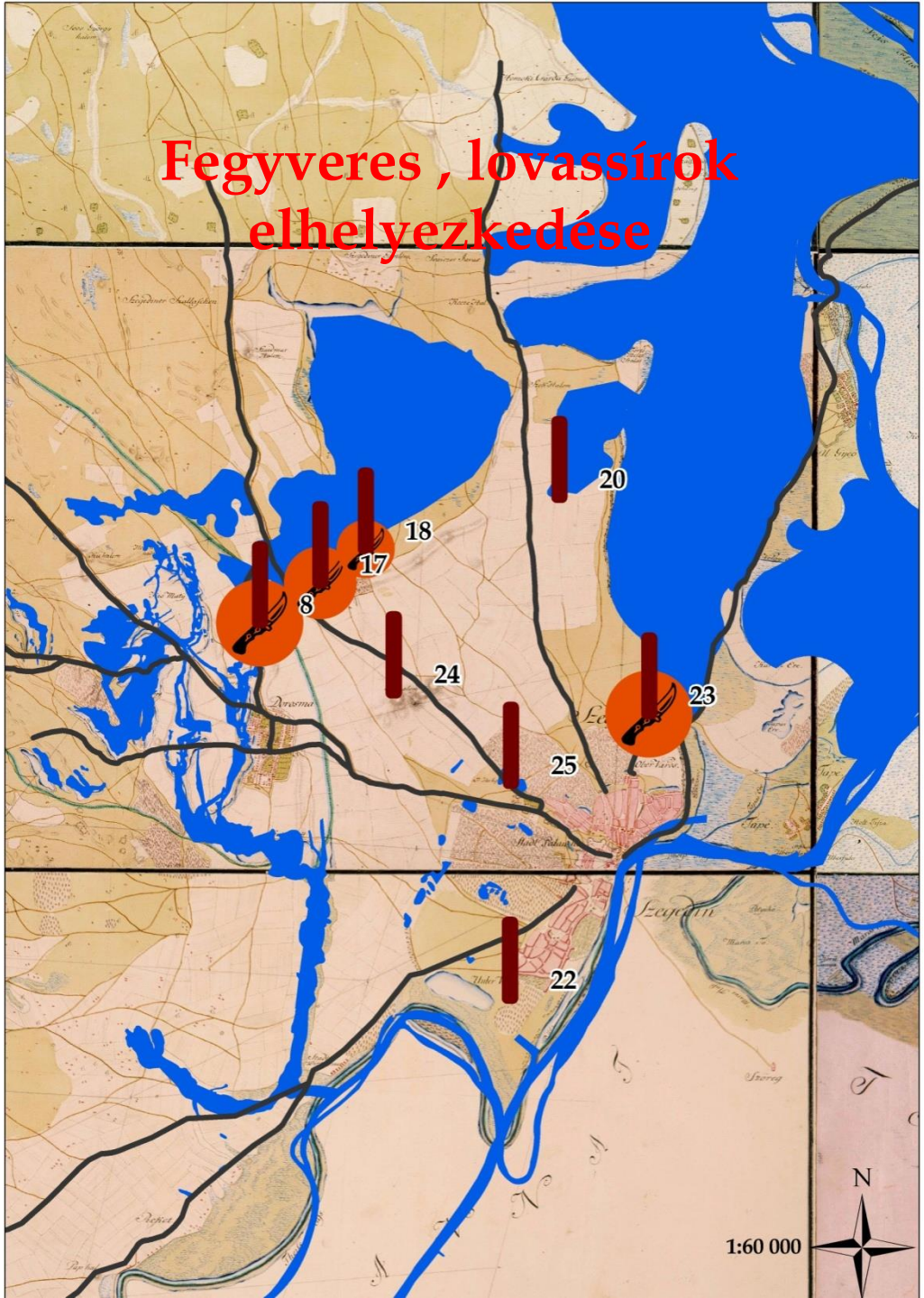

Köszönöm a figyelmüket!